Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

№ 134 (5260)
ПЯТНІЦА
14
ЧЭРВЕНЯ
1935 г.
год выдання XVIII

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

Слаўная гадавіна

Споўнілася пятнаццаць год са дня вызвалення Украіны ад белапольскіх акупантаў.

Чырвоная армія, кіруемая вялікім правадыром Сталіным, выконваючы сталінскі план разгрому інтэрвентаў, разграміла і адкінула іх проч. Гераічная Конная армія пад жалезным валадзіцельствам чырвоных палкаводцаў Варашылава і Будзённага, пры падтрыманні ўсяго паўстаўшага народу, нанесла сакрушальны ўдар ворагу.

У баях за Совецкую Украіну раслі і загартоўваліся адважныя сыны пролетарыята. Вылучаліся з народу гераічныя легендарныя камандзіры — Шчорс, Катоўскі, Бажэнка і інш. Яны асабістым прыкладам натхнялі байцоў, яны аддавалі ўсё для рэволюцыі, для перамогшага пролетарыята.

Белапольскія бандыты, уварваўшыся на Украіну, неслі на сваіх штыках вечную кабалу і ўціск для працоўных. За спіной белапольскіх акупантаў капіталіст, памешчык, кулак нечувана здзекваўся над украінскім народам, які прыгнятаўся вякамі. Шыбеніцы, расстрэлы, турмы, карныя экспедыцыі, зверскія здзекі,—вось што прынеслі з сабой акупанты.

Бясслаўна закончылася авантура польскіх памешчыкаў, імкнуўшыхся да звароту сваіх маёнткаў, марыўшых ператварыць Украіну ў сваю калонію. Сотні гадоў прыгнятаўся украінскі народ. І толькі Октябрская рэволюцыя вызваліла і раскняволіла яго. Ён знайшоў свой лёс, сваю шчаслівую долю.

Няма цара, памешчыкаў і капіталістаў. Выгнаны нямецкія і белапольскія акупанты. Разбіты ўшчэнт заядлыя ворагі, прадажныя шпіёны імперыялістычных інтэрвентаў, здраднікі украінскага наро[...]публіка ператварылася ў квітнеючую рэспубліку, у магутны соцыялістычны фарпост на Захадзе.

Расце і мацнее соцыялістычная індустрыя Украіны.

Растуць і мацнеюць большэвіцкія калгасы.

Расце і мацнее матэрыяльны дабрабыт працоўных.

Расце і мацнее украінская, нацыянальная па форме і соцыялістычная па зместу культура.

Партыя **Леніна—Сталіна** вызвала да жыцця шматмільённы украінскі народ, які вякамі прыгнятаўся царскім самадзяржаўем, капіталістамі, памешчыкамі, кулакамі. І гэты украінскі народ—рабочы клас, калгаснікі і ўсе працоўныя, пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі Украіны і яе ЦК на чале з тав. **Касіорам** і **Постышэвым**, паказвае нямала гераічных узораў барацьбы за соцыялізм. Рабочы клас, калгаснікі і ўсе працоўныя Совецкай Украіны паспяхова змагаюцца за выкананне плана другой пяцігодкі, пяцігодкі пабудовы бяскласавага соцыялістычнага грамадства.

Працоўныя Совецкай Беларусі раздзяляюць вялікую радасць украінскага народу. Працоўныя Совецкай Беларусі радуюцца кожнай новай перамозе, атрымліваемай большэвікамі, рабочым класам, калгаснікамі Украіны ў будаўніцтве соцыялізма. І ў дзень усенароднага свята 15-годдзя выратавання Украіны ад белапалякаў працоўныя Совецкай Беларусі разам з усім украінскім народам, з усімі народамі вялікага Совецкага Саюза святкуюць гэту слаўную, ніколі незабываемую гадавіну.

Гэта свята для працоўных Совецкай Беларусі асабліва блізкае і радаснае. Рабочыя і сяляне Беларусі таксама як і працоўныя Украіны перанеслі на сабе ўціск аз[...] ад знатных людзей Совецкай Беларусі пісьмо нашаму вялікаму **Сталіну**.

Гэты зварот знайшоў жывейшы водгук сярод шырокіх мас працоўных. Разгортваецца соцыялістычнае спаборніцтва на прадпрыемствах, у калгасах за права падпісаць пісьмо. Штодзенна ў газетах БССР друкуюцца матэрыялы, якія сведчаць, з якой велізарнай увагай, з якою любоўю і ўздымам працоўныя Совецкай Беларусі рыхтуюцца да свайго ўсенароднага свята. Бязмежная адданасць справе **Леніна—Сталіна**, бязмежная любоў к нашай соцыялістычнай радзіме, магутны творчы ўздым мас, — вось што пранізвае падрыхтоўку да святкавання.

Совецкая Беларусь—моцны соцыялістычны фарпост на рубяжы з капіталістычным Захадам. Народы БССР разам з украінцамі, рускімі, грузінамі, узбекамі, казакамі і ўсім шматнацыянальным Совецкім Саюзам адзінай сям'ёй будуюць бяскласавае соцыялістычнае грамадства. Сіла нашых рэспублік, сіла ўсіх народаў Совецкага Саюза заключаецца ў тым, што мы верны справе пролетарскага інтэрнацыяналізма, справе **Леніна—Сталіна.**

Выказваючы волю народаў Совецкага Саюза наш рабоча-сялянскі ўрад накіроўвае ўсе сілы на справу ўмацавання міру.

Але мы ведаем, што азвярэлыя імперыялістычныя драпежнікі точаць зубы на нашы фабрыкі і заводы, на нашы землі, на наш вугаль, нафту, на нашы лясы, на ўсё тое, што належыць працоўнаму народу. І народы Совецкай Беларусі разам з народамі Совецкага Саюза клянуцца нашай партыі, што калі спатрэбіцца, яны аддадуць усё для абароны нашых свя[...]

І. СТАЛІН

НОВЫ ПАХОД АНТАНТЫ НА РАСІЮ

Гэты артыкул быў надрукован у „Праўде“ 26 мая 1920 года

Не падлягае сумненню, што паход панскай Польшчы супроць рабоча-сялянскай Расіі ёсць, па сутнасці, паход Антанты. Справа не толькі ў тым, што Ліга нацый, кіраўніком якой з'яўляецца Антанта і членам якой з'яўляецца Польшча, адобрыла, відаць, паход Польшчы на Расію. Справа, перш за ўсё, у тым, што без падтрымання Антанты Польшча не магла-б арганізаваць свайго нападу на Расію, што Францыя, перш за ўсё, а потым і Англія з Амерыкай усяляк падтрымліваюць наступленне Польшчы зброяй, абмундзіраваннем, грашыма, інструктарамі. Разгалоссі ўнутры Антанты па польскаму пытанню не мяняюць справы, бо яны датычаць толькі форм падтрымання Польшчы, а не самога падтрымання наогул. Не мяняюць справы таксама дыпламатычная перапіска Керзона з таварышам Чычэрыным і шырокавяшчальныя артыкулы англійскай прэсы супроць інтэрвенцыі, бо ўся гэта шуміха праследуе толькі адну мэту: засмяціць вочы наіўным палітыкам і прыкрыць фразай аб міры з Расіяй чорную справу сапраўднай інтэрвенцыі, арганізаванай Антантай.

І. АГУЛЬНАЯ АБСТАНОЎКА

Цяперашні паход Антанты з'яўляецца па ліку трэцім.

Першы паход быў прадпрыняты вясной 1919 года. Паход гэты быў камбінаваны, бо ён прадпалагаў сумесны напад Калчака, Дзенікіна, Польшчы, Юдзеніча і змешаных англа-рускіх атрадаў у Туркестане і ў Архангельску, прычым цэнтр цяжару паходу ляжаў у раёне Калчака.

У гэты перыяд Антанта, адзіная і згуртаваная, стаіць на пункце глядзення адкрытай інтэрвенцыі: слабасць рабочага руху на Захадзе, шматлікасць ворагаў Совецкай Расіі і поўная ўпэўненасць у перамозе над Расіяй дазвалялі заправілам Антанты практыкаваць нахлую палітыку непрыкрытай інтэрвенцыі.

[...] лічыць смехатворнага Петлюру з «яго» смехатворнымі «войскамі». Польшча стаіць супроць Расіі пакуль што адна, без сур'ёзных баявых саюзнікаў.

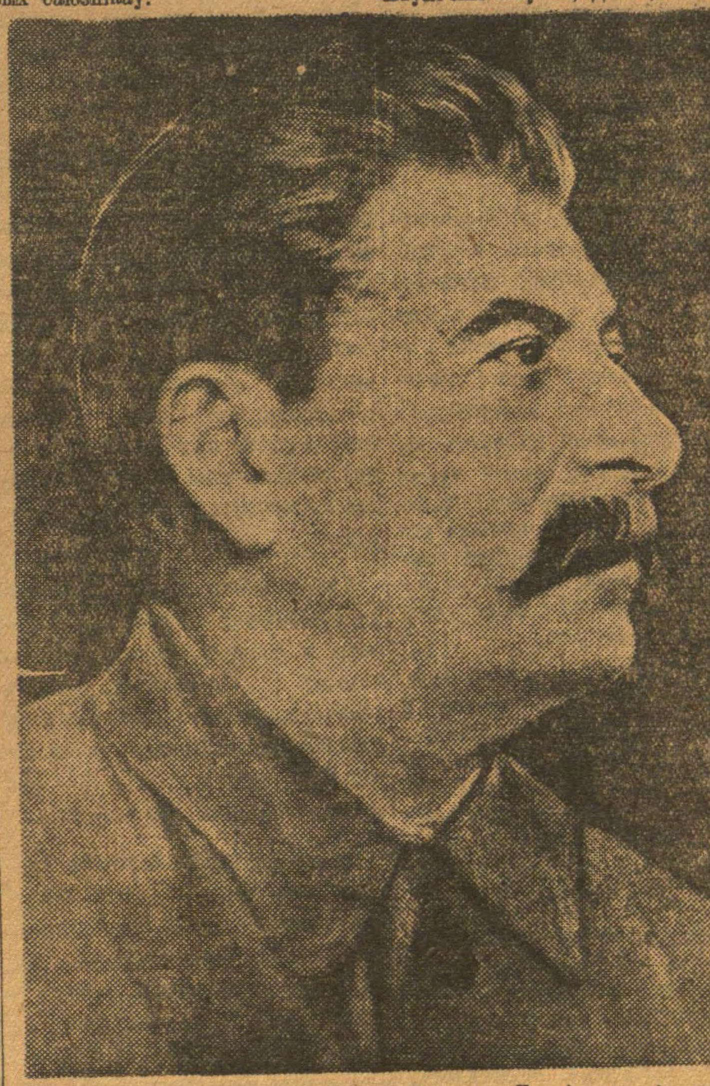

Далей, праславутая блакада прарвана не толькі маральна і практычна, але і фармальна. Антанта вымушана мірыцца з неабходнасцю дыпламатычных зносін з Расіяй і цярпець афіцыяльных прадстаўнікоў апошняй на Захадзе. Масавы рэволюцыйны рух у дзяржавах Еўропы, усвойваючы лозунгі III інтэрнацыянала, і новыя поспехі совецкіх войск на ўсходзе ўзмацняюць раскол унутры Антанты, падымаюць прэстыж Расіі ў нейтральных і акраінных дзяржавах, робяць антантаўскую палітыку ізаляцыі Расіі утапічнай. Эстляндыя [...]

Антанты трэба лічыць у корані змяніўшымся к лепшаму. Расія не толькі адкрыла дарогу к хлебным і апалавым раёнам (Сібір, Украіна, Паўночны Каўказ, Данецкі басейн, Грозны, Баку), але і скараціла колькасць франтоў з шасці да двух, атрымаўшы тым самым магчымасць сканцэнтраваць войскі на Захадзе.

Да сказанага трэба дадаць той вялікай важнасці факт, што Польшча з'яўляецца нападаючай стараной, адхіліўшай мірныя прапановы Расіі, а Расія — абараняючайся, што стварае аграмадны неацанімы маральны плюс на баку Расіі.

Усе гэтыя акалічнасці ствараюць новую абстаноўку, новыя шан[...]

Ці можа Польшча развіць пры такіх умовах моцнае, магутнае, абяцаючае доўгія поспехі наступленне?

Ці не пападуць войскі Польшчы пры такіх умовах у абстаноўку, аналагічную той, у якую папалі адарваныя ад свайго тылу германскія войскі на Украіне ў 1918 г.?

Тут мы падыходзім к пытанню аб раёне ўдару. У вайне наогул, у грамадзянскай вайне ў асаблівасці, поспех, рашучая перамога залежаць нярэдка ад удалага выбару раёна ўдару, ад удалага выбару таго раёна, адкуль вы намераны нанесці праціўніку і развіць далей галоўны ўдар. Адна з буйных памылак Дзенікіна заключалася ў тым, што ён выбраў раёнам галоўнага ўдару паласу Данецкі басейн—Харкаў— Варонеж— Курск, г. зн. раён, заведама неблаганадзейны для Дзенікіна, раён, варожы Дзенікіну, раён, дзе Дзенікін не мог стварыць ні моцнага тылу, ні спрыяючай абстаноўкі для прасоўвання войск. Поспехі совецкіх войск на Дзенікінскім фронце тлумачацца, між іншым, тым, што совецкае камандаванне своечасова перанесла свой асноўны ўдар з раёна Царыцына (раён неспрыяючы) у раён Данецкага басейна (раён, высока спрыяючы), дзе насельніцтва сустракала совецкія войскі з энтузіязмам і адкуль лягчэй за ўсё можна было прабіць дзенікінскі фронт, расталоць яго на дзве часткі і прасоўвацца далей аж да Растова.

Гэты момант, нярэдка ўпускаемы з-пад увагі старымі ваеннымі, мае часта ў грамадзянскай вайне рашаючае значэнне.

Трэба адзначыць, што справы Польшчы ў гэтых адносінах, у адносінах раёна галоўнага ўдару, абстаяць з рук вон дрэнна. Справа ў тым, што па прычынах, выкладзеных вышэй, ні адзін з прылягаючых да Польшчы раёнаў не можа быць прызнан для польскіх войск спрыяючым ні ў сэнсе раёна ўдару, ні ў сэнсе далейшага развіцця гэтага ўдару: куды-б ні рушыліся ўперад польскія войскі, яны ўсюды будуць сустракаць про[...]

ду—буржуазныя нацыяналісты.

Вялікая непераможная партыя Леніна—Сталіна і яе дзецішча Чырвоная армія выратавалі назаўсёды украінскі народ ад ярма капіталістаў, памешчыкаў і крывапійцаў-кулакоў.

Няма і ніколі не будзе звароту агіднаму праклятаму мінуламу.

І калі галаварэзы—нямецкія фашысты вуснамі Розенбергаў і польскія азвярэлыя інтэрвенты вуснамі князёў Радзівілаў мараць аб захваце украінскіх і беларускіх зямель, аб закабаленні працоўнага народу, то няхай запамятаюць, што калі яны адважацца ступіць на нашу свяшчэнную недатыкальную зямлю, то атрымаюць смяротны ўдар.

Дзякуючы ажыццяўленню ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, дзякуючы мудраму кіраўніцтву вялікага правадыра народаў Совецкага Саюза—Сталіна, дзякуючы велізарнай дапамозе ўсяго СССР—Украінская Совецкая Рэс-

...варных белапольскіх інтэрвентаў. І імення нам, жывучым тут на рубяжы з капіталістычным Захадам, асабліва радасна таржаство украінскага народа.

12 чэрвеня 1920 года Чырвоная армія выгнала белапалякаў з Кіева. Роўна праз месяц—11 ліпеня 1920 года,—Чырвоная армія выгнала белапалякаў з Менска.

Працоўныя Совецкай Беларусі рыхтуюцца да 15-ай гадавіны вызвалення Беларусі ад белапалякаў. Для працоўных Совецкай Беларусі гэты дзень радасны яшчэ і таму, што ён звязан з уручэннем Совецкай Беларусі вышэйшай узнагароды ўраду — **ордэна Леніна.** Да гэтай усенароднай урачыстасці рыхтуецца ўся БССР.

На прадпрыемствах, у соўгасах, калгасах, школах, установах, у дамах рабочых і калгаснікаў,—усюды адчуваецца падрыхтоўка да свята. Знатныя людзі завода імя Кірава звярнуліся да ўсіх працоўных БССР з прапановай пасланць

Народы Совецкай Беларусі яшчэ мацней будуць змагацца за выкананне нашых планаў, за таржаство соцыялізма. Нашы перамогі ўсяляюць сілу і бадзёрасць нашым братам па класу, рабочым і сялянам Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны, якія змагаюцца супроць ярма польскага імперыялізма за сваё соцыяльнае і нацыянальнае вызваленне.

Працоўныя Совецкай Беларусі моцна віншуюць і горача вітаюць украінскі народ са слаўнай гадавінай вызвалення Украіны ад белапольскіх інтэрвентаў.

Працоўныя Совецкай Беларусі горача далучаюць свой голас да голаса народаў Украіны, вітаючых нашу ленінскую партыю, сталінскі Цэнтральны Камітэт і вялікага друга і настаўніка **Сталіна,** пад чыім кіраўніцтвам мы перамаглі, пад чыім кіраўніцтвам цвітуць пышным цветам брацкія рэспублікі вялікага СССР.

У гэты перыяд Расія перажывала крытычную мінуту, бо яна, адрэзаная ад хлебных раёнаў (Сібір, Украіна, Паўночны Каўказ) і ад апалу (Данецкі басейн, Грозны, Баку), вымушана была змагацца на шасці франтах. Антанта бачыць гэта і смакуе перамогу. «Таймс» б'е ў літаўры.

Тым не менш, Расія прайшла гэты крызіс благапалучна, і самы моцны вораг, Калчак, быў выведзен са строю. Справа ў тым, што тыл Расіі, а, значыць, і армія Расіі аказаліся ўстойлівейшымі і больш гібкімі, чым тыл і армія яе праціўнікаў.

Другі паход Антанты быў прадпрынят увосень 1919 года. Паход гэты быў таксама камбінаваны, бо ён прадпалагаў сумесны напад Дзенікіна, Польшчы, Юдзеніча (Калчак быў скінут з рахунку). Цэнтр цяжару паходу ляжыць на гэты раз на поўдні, у раёне Дзенікіна.

У гэты перыяд Антанта ўпершыню пачынае перажываць унутраныя разгалоссі, яна ўпершыню пачынае ўмяраць свой наглы тон, прабуе выказацца супроць адкрытай інтэрвенцыі, правазглашае дапушчальнасць перагавораў з Расіяй, прыступае да ўводу сваіх войск з поўначы: быстры рост рэволюцыйнага руху на Захадзе і паражэнне Калчака, відаць, зрабілі для Антанты небяспаснай ранейшую палітыку адкрытай інтэрвенцыі. Антанта ўжо не адважваецца адкрыта гаварыць аб непрыкрытай інтэрвенцыі.

Расія ў гэты перыяд зноў перажывае крытычную мінуту, не гледзячы на перамогу над **Калчаком** і зварот аднаго з хлебных раёнаў (Сібіры), бо галоўны вораг, Дзенікін, стаіць ля варот Тулы, галоўнай крыніцы снабжэння нашай арміі патронамі, вінтоўкамі, кулямётамі.

Тым не менш, Расія зноў выходзіць з крызісу непашкоджанай. Прычына тая-ж: большая ўстойлівасць і большая гібкасць нашага тылу, а, значыцца, і нашай арміі.

Трэці паход Антанты адкрываецца пры зусім новай абстаноўцы. Пачаць з таго, што, у адрозненне ад папярэдніх паходаў, гэты паход не можа быць названы камбінаваным, бо не толькі адпалі старыя саюзнікі (Калчак, Дзенікін, Юдзеніч), але і новыя саюзнікі (калі ёсць такавыя) яшчэ не далучыліся, калі не

...«прыгроджаная» саюзніца Польшчы, нейтралізавана, Латвія і Літва, учарашнія баявыя саюзніцы Польшчы, сёння вядуць з Расіяй мірныя перагаворы. Тое-ж самае можна сказаць аб Фінляндыі.

Нарэшце, унутранае становішча Расіі к моманту трэцяга паходу

...сы на перамогу Расіі, не мадуць... месца ў папярэдніх перыядах першага і другога паходаў Антанты на Расію.

Гэтым, галоўным чынам, і трэба вытлумачыць уныла-скептычны тон імперыялістычнай прэсы на Захадзе ў справе ацэнкі поспехаў польскіх войск.

II. ТЫЛ. РАЁН УДАРУ

Ні адна армія ў свеце не можа перамагчы (гутарка ідзе, зразумела, аб доўгай і моцнай перамозе) без устойлівага тылу. Тыл для фронта — першая справа, бо ён, і толькі ён, жывіць фронт не толькі ўсімі відамі давольства, але і людзьмі — байцамі, настроямі, і ідэямі. Няўстойлівы, а яшчэ больш варожы тыл абавязкова ператварае ў няўстойлівую і рыхлую масу самую лепшую, самую згуртаваную армію. Слабасць Калчака і Дзенікіна тлумачылася тым, што ў іх не было «свайго» тылу, што яны, прасякнутыя ісцінна рускімі, вялікадзяржаўнымі імкненнямі, вымушаны былі будаваць фронт, снабжаць і папаўняць яго ў значнай ступені за лік нерускіх элементаў, варожых к такім імкненням, вымушаны былі дзейнічаць у раёнах, заведама чужых для іх войск. Натуральна, што войскі, пазбаўленыя ўнутранай, нацыянальнай і, тым больш, класавай спайкі, акружаныя варожай атмасферай, разваліся пры першым моцным удары з боку совецкіх войск.

Тыл польскіх войск у гэтых адносінах значна адрозніваецца ад тылу Калчака і Дзенікіна к большай выгадзе для Польшчы. У адрозненне ад тылу Калчака і Дзенікіна, тыл польскіх войск з'яўляецца аднародным і **нацыянальна** спаяным. Адсюль яго адзінства і стойкасць. Яго пераважаючы настрой — «пачуццё айчызны» — перадаецца па шматлікіх ніцях польскаму фронту, ствараючы ў часцях нацыянальную спайку і цвёрдасць. Адсюль стойкасць польскіх войск. Зразумела, тыл Польшчы не аднародны (і не можа быць аднародным!) у **класавых** адносінах, але класавыя канфлікты яшчэ не дасягнулі такой сілы, каб прарваць пачуццё нацыянальнага адзінства і заразіць супярэчнасцямі рознародны ў класавых адносінах фронт. Калі-б польскія войскі дзейнічалі ў раёне ўласна Польшчы, з імі, без сумнення, цяжка было-б змагацца.

Але Польшча не хоча абмяжоўвацца сваім уласным раёнам, яна рушыць войскі далей, пакараючы Літву і Беларусь, урываючыся ў глыб Расіі і Украіны. Гэта акалічнасць змяняе становішча ў корані к большай нявыгадзе для ўстойлівасці польскіх войск.

Высоўваючыся за межы Польшчы і ўглыбляючыся ў прылягаючыя да Польшчы раёны, польскія войскі аддаляюцца ад свайго нацыянальнага тылу, аслабляюць сувязь з ім, пападаюць у чужое ім і большай часткай варожае нацыянальнае асяроддзе. Горш таго, варожасць гэта ўсугубляецца той акалічнасцю, што велізарная большасць насельніцтва прылягаючых к Польшчы раёнаў (Беларусь, Літва, Расія, Украіна) складаецца з няпольскіх **сялян,** церпячых гнёт польскіх **памешчыкаў,** што сяляне гэтыя разглядаюць наступленне польскіх войск, як вайну за ўладу польскіх паноў, як вайну супроць прыгнечаных няпольскіх сялян. Гэтым уласна і тлумачыцца, што лозунг совецкіх войск: «Далоў польскіх паноў!» знаходзіць магутны водгалас сярод большасці насельніцтва ўказаных раёнаў, што сяляне гэтых раёнаў сустракаюць совецкія войскі, як вызваліцеляў ад памешчыцкага ярма, што яны ў чаканні совецкіх войск паўстаюць пры першым зручным выпадку, наносячы польскім войскам удар з тылу. Гэтым-жа трэба вытлумачыць беспрыкладны пад'ём духу ў совецкіх войсках, канстатуемы ўсімі нашымі ваеннымі і палітычнымі работнікамі.

Усё гэта не можа не ствараць унутры польскіх войск атмасферы няўпэўненасці і незабяспечанасці, не можа не разрушаць у іх стойкасць духу, веру ў праваты сваёй справы, веру ў перамогу, не можа не ператварыць нацыянальную спайку польскіх войск з фактара станоўчага ў фактар адмоўны.

І чым далей яны будуць прасоўвацца (калі наогул яны будуць прасоўвацца), тым мацней скажуцца гэтыя адмоўныя бакі польскага паходу.

...цідзеянне з боку украінскага, рускага, беларускага мужыка, чакаючага вызвалення ад польскіх памешчыкаў з боку совецкіх войск.

І, наадварот, становішча совецкіх войск у гэтых адносінах зусім спрыяючае: для іх усе раёны, так сказаць, «падыходзячыя», бо совецкія войскі, рушачыся ўперад, неўмацоўваюць, а звяргаюць уладу польскіх паноў, вызваляюць сялян ад кабалы.

III. ПЕРСПЕКТЫВЫ

Польшча ваюе з Расіяй пакуль што адна. Але было-б наіўна думаць, што яна астаецца адзінокай. Мы маем тут на ўвазе не толькі ўсебаковае падтрыманне, якое, несумненна, аказвае Польшчы Антанта, але і тыл баявых саюзнікаў Польшчы, якія часткова ўжо знойдзены Антантай (напрыклад, астаткі дзенікінскіх войск), часткова-ж будуць, як відаць, знойдзены ў славу еўрапейскай «цывілізацыі». Гэта не выпадковасць, што польскае наступленне пачалося ў часе канферэнцыі ў Сан-Рэмо, куды не былі дапушчаны прадстаўнікі Расіі. Не выпадковасць і тое, што Румынія замяла пытанне аб мірных перагаворах з Расіяй... Пры гэтым зусім магчыма, што польскае наступленне, якое здаецца на першы погляд авантурай, прадпалагае на самой справе шырока задуманы план камбінаванага паходу, ажыццяўляемага спадволь.

І ўсё такі трэба сказаць, што калі Антанта, арганізуючы трэці паход на Расію, разлічвала перамагчы апошнюю, то яна пралічылася, бо шансаў на паражэнне Расіі ў 1920 г. менш, значна менш, чым у 1919 годзе.

Вышэй мы гаварылі аб шансах на перамогу Расіі, аб тым, што шансы гэтыя растуць і будуць расці, але гэта не значыць зразумела, што мы тым самым ужо маем перамогу ў кішэні. Выстаўленыя вышэй шансы на перамогу могуць мець рэальнае значэнне **толькі** пры іншых роўных умовах, г. зн. **пры ўмове, што мы цяпер таксама напружым свае сілы, як і раней, пры наступленні Дзенікіна,** што **нашы войскі будуць снабжацца і палаўняцца акуратна і рэгулярна,** што **нашы агітатары будуць асвечваць чырвонаармейцаў і акружаючае іх насельніцтва з патроенай энергіяй, што наш тыл будзе ачышчацца ад скверны і ўмацоўвацца ўсімі сіламі, усімі сродкамі.**

Толькі пры гэтых умовах можна лічыць перамогу забяспечанай.

СВЯТКАВАННЕ 15-ГОДДЗЯ ВЫЗВАЛЕННЯ КІЕВА АД ПОЛЬСКІХ ІМПЕРЫЯЛІСТАЎ

КІЕЎ, 12 чэрвеня. (БЕЛТА). З выключным уздымам святкавалі сёння працоўныя сталіцы Совецкай Украіны 15-годдзе вызвалення Кіева ад польскіх імперыялістаў. Гэта было сонечнае свята соцыялістычнай Украіны — непадзельнай часткі Совецкага Саюза, вялікі трыумф справы соцыялізма.

Зранку сотні тысяч працоўных Кіева сумесна з прыехаўшымі ў Кіеў прадстаўнікамі Харкава, Данбаса, Одэсшчыны, Днепрапятроўшчыны, Чэрнігаўшчыны, Вінніцы, аўтаномнай Малдавіі вышлі на залітыя сонцам магістралі сталіцы.

Да 10 тысяч працоўных сабраліся на аэрадроме Асоавіяхіма, дзе аэраклуб украінскага Дома абароны арганізаваў авіямасоўку.

Комсамол Украіны перадаў аэраклубу Дома абароны каштоўны падарунак — 20 самалётаў, пабудаваных на сродкі комсамольцаў рэспублікі. Гэтыя самалёты склалі эскадрылью імя Якіра, любімага камандзіра войска Украінскай ваеннай акругі, аднаго з віднейшых удзельнікаў барацьбы з польскімі імперыялістамі. Самалёты эскадрылі імя Якіра дэманструюць вышэйшую школу лётнай справы.

На гарызонце паказаўся паветраны поезд. На чале поезда самалёт «Р-5», якім упэўнена кіруе лётчык Качура. За самалётам тры планеры «Г-9», пілатуемыя лепшымі майстрамі совецкага планерызма—Гаврышам, Каплуном і Федарэнко. На вышыні 1.200 метраў планеры аддзяляюцца ад самалёта і дэманструюць петлі, віткі, штопар.

Затым паказваюць сваё высокае майстэрства парашутысты.

Над аэрадромам паказаўся велізарны самалёт «АНТ-14», прыбыўшы ў сталіцу Совецкай Украіны для ўдзелу ва ўрачыстасцях.

Катаннем на самалётах лепшых ударнікаў прадпрыемстваў Кіева закончылася авіямасоўка. А ў горадзе вясёласць бурнай хваляй заліла вуліцы, паркі, сады, берагі Дняпра.

—o—

Урадавая дэлегацыя БССР у Кіеве

КІЕЎ, 12 чэрвеня. **(Спец. кар. «Звязды»).** Сёння на двух самалётах прыляцела ў Кіеў для ўдзелу ў святкаванні пятнаццацігоддзя Украіны ад белапалякаў урадавая дэлегацыя БССР у складзе тт. **Жуковіча, Амбражунаса і Андрэя Александровіча.**

Дэлегацыя БССР прымае ўдзел ва ўрачыстых шматлікіх масоўках. Усенароднае святкаванне пятнаццацігоддзя адбываецца на стадыёнах, парках, на пляцах, на Дняпры.

* * *

КІЕЎ, 13 чэрвеня (Маланка). Беларуская ўрадавая дэлегацыя сёння была прынята сакратаром ЦК КП(б)У тав. **Постышэвым,** старшынёй Совета Народных Камісараў УССР тав. **Любчанка.**

АМБРАЖУНАС.

Пастанову ЦК ВКП(б) «аб прапагандысцкай рабоце ў бліжэйшы час» глядзі на 2-ой старонцы.

АБ ПРАПАГАНДЫСЦКАЙ РАБОЦЕ У БЛІЖЭЙШЫ ЧАС

ЦК ВКП(б) лічыць недапушчальнай тэндэнцыю некаторых партыйных арганізацый згарнуць на лета прапагандысцкую работу.

Палітыка - выхаваўчая работа партыі не можа насіць «сезоннага» характару, а павінна весціся сістэматычна на працягу ўсяго года.

ЦК ВКП(б) прапануе партыйным арганізацыям, не ўстанаўляючы стандартных адзіных тэрмінаў сканчэння работы партыйных школ і гурткоў, не дапускаючы гонкі і папярова-фармальнага выканання плана,—забяспечыць поўнае праходжанне праграмы школ і гурткоў палітграматы, гісторыі партыі і ленінізма. Партыйныя камітэты павінны арганізаваць у кожным гуртку, па сканчэнні ім сваёй работы, праверку таго, як члены гуртка ўсвоілі асноўныя пытанні праграмы і палітыкі партыі, ні ў якім разе не ператвараючы гэтай праверкі ў экзамены.

Для скончыўшых кандыдацкія школы неабходна ў летні перыяд арганізаваць гурткі для вывучэння асноўных этапаў гісторыі партыі, падрыхтоўваючы членаў гурткоў да далейшага сістэматычнага вывучэння гісторыі партыі, а таксама гурткі па бягучай палітыцы і пытаннях міжнароднага становішча.

Для членаў партыі, прайшоўшых сістэматычны курс гісторыі партыі, неабходна арганізаваць больш грунтоўнае вывучэнне тых этапаў гісторыі партыі, усваенне якіх неабходна членам партыі для разумення ўмоў і сродкаў перамогі нашай партыі.

Неабходна асабліва растлумачыць, што марксізм у нас вырас і ўмацаваўся ў барацьбе з народніцтвам (народавольства і т. п.), як злейшым ворагам марксізма, і на аснове разгрому яго ідэйных палажэнняў, сродкаў і метадаў палітычнай барацьбы (індывідуальны тэрор, які выключае арганізацыю масавай партыі).

Неабходна дабіцца, каб члены партыі ўсвоілі, што марксізм-ленінізм вырас, умацаваўся і перамог ...

менціую стварэнне гурткоў па вывучэнню паасобных твораў класікаў марксізма-ленінізма.

У ходзе заняткаў усіх школ і гурткоў абавязкова праводзіць гутаркі з членамі гурткоў па пытаннях палітыкі партыі і міжнароднага становішча, раз'ясняючы членам гурткоў неясныя для іх ці цікавячыя іх пытанні.

Для кандыдатаў, не праходзіўшых школ палітграматы, а таксама для спачуваючых, неабходна стварыць гурткі, у якіх, у залежнасці ад узроўню падрыхтоўкі і ад граматнасці членаў гуртка, павінна быць пастаўлена азнаямленне з асновамі партыйнай праграмы, арганізацыі і работы нашай партыі —ці на аснове падручнікаў палітграматы, ці шляхам праводзення вопытнымі прапагандыстамі спецыяльных гутарак аб тым, як пабудавана, як працуе і за што змагаецца наша партыя.

ЦК ВКП(б) прапануе крайкомам, абкомам і ЦК нацкомпартый, а таксама райкомам, арганізаваць пры камітэтах актыў прапагандыстаў і агітатараў для вядзення прапагандысцкай і агітацыйнай работы па заданнях партыйных камітэтаў, сістэматычна інструктуючы і падрыхтоўваючы гэты актыў.

Ліквідацыя «сезоннасці» прапагандысцкай работы павінна пацягнуць за сабой і ліквідацыю сезоннасці ў падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы прапагандыстаў і арганізацыю сістэматычнай падрыхтоўкі прапагандыстаў на працягу ўсяго года.

ЦК ВКП(б) перасцярагае супроць устанавіўшайся ў партыйных арганізацыях практыкі, калі ўвесь асноўны кадр прапагандыстаў на працягу кароткага летняга перыяду адрываецца ад прапагандысцкай работы і прапускаецца праз наспех і нядбайна арганізаваныя курсы з дрэнна падабраным складам выкладчыкаў, у рэзультаце чаго прапагандысты не атрымліваюць належнай падрыхтоўкі.

У бліжэйшы час асаблівая ўва- ...

35 СПЕЦЫЯЛІСТАУ НЕ МОГУЦЬ ПРЫСТУПІЦЬ К РАБОЦЕ

У Менск прыехала гідрагеалагічная экспедыцыя ўсесаюзнага навукова-даследчага інстытута «Водгео» ў складзе трох партый для вышукання новых крыніц вадаснабжэння працоўных сталіцы БССР.

Па дагавору з «Водгео», менскі трэст «Водаканалізацыя» абавязаўся ўнесці аванс на арганізацыю работ. Інстытут, не чакаючы паступлення авансу, баючыся ўпусціць лепшы для праводзення геалагічных работ час, набыў спецыяльнае абсталяванне і адправіў экспедыцыю. У Менск у канцы мая прыбыло каля чатырох вагонаў абсталявання, а потым 35 чалавек інжынерна-тэхнічнага персаналу.

Умовы работы, у якія пастаўлена прыбыўшая экспедыцыя, гавораць, у лепшым выпадку, аб нячуласці і неразуменні трэстам «Водаканалізацыя» ўсёй важнасці рэканструкцыі вадаправода, аб неразуменні важнасці не прапусціць крайне спрыяючы для работ час.

Не атрымліваючы дапамогі, персанал экспедыцыі занят безрэзультатнай беганінёй па ўстановах. Кіраўнік Белкамунбанка тав. Розентаўз катэгарычна адмовіў у аплаце рахункаў інстытута са сродкаў трэста «Водаканалізацыя», матывуючы гэта адсутнасцю грошай у трэста. Кіраўнікі-ж трэста абяцаюць аплаціць рахункі пасля ліквідацыі запазычанасці за ваду ад... абанентаў.

Экспедыцыі неадкладна трэба пабудаваць вышкі, але кіраўнікі не могуць атрымаць лесаматэрыял.

Памяшкання для работы (тэрмінова неабходна сканцэнтраваць увесь геалагічны матэрыял), хоцьбы пакоя ў 14—16 метраў, не гаворачы ўжо аб жыллёвых пакоях ...

Пастанова Цэнтральнай камісіі па спаборніцтву з Заходне-Сібірскім краем і Заходняй вобласцю

1. Пераходны чырвоны сцяг ЦК КП(б)Б і Соўнаркома БССР па групе зернавых раёнаў перадаць **Бабруйскаму** раёну, які першым у Беларусі скончыў праполку зернавых, ільну і падняццё папару.

Звярнуць увагу кіраўнікоў Бабруйскага раёна на зусім слабую работу па выкананню плана падняцця цаліны.

2. Пераходны чырвоны сцяг ЦК КП(б)Б і Соўнаркома БССР па групе ільнаводчых раёнаў пакінуць за **Багушэўскім** раёнам, ідучым ўпераздзе па праполцы ў гэтай групе раёнаў і які набліжаецца да сканчэння першай праполкі ільну і ўзняцця папару.

Указаць кіраўнікам Багушэўскага раёна на недастатковую барацьбу за выкананне плана мясапаставак і, што непадцягванне гэтага ўчастка можа пазбавіць раён права ўтрымання пераходнага чырвонага сцяга.

3. Занесці на чырвоную дошку: **Бабруйскі, Гомельскі, Чэрыкаўскі, Багушэўскі, Даманавіцкі і Прапойскі** раёны.

Адначасова з гэтым камісія звяртае ўвагу Гомельскага, Чэрыкаўскага і Даманавіцкага раёнаў на неабходнасць узняцця тэмпаў па выкананню плана падняцця папару і цаліны.

4. Папярэдзіць раёны: **Бягомльскі** (сакратар РК КП(б)Б Мурзіч, старшыня РВК Шэмпель), **Свяцілавіцкі** (сакратар РК КП(б)Б Ляўшуноў, старшыня РВК Наўмёнак), **Бярэзінскі** (сакратар РК КП(б)Б Сосінаў, старшыня РВК Махнач), **Карманскі** (сакратар РК КП(б)Б Леванові́ч, старшыня РВК Грыбаедаў), **Лагойскі** (сакратар РК КП(б)Б Цэлінгольд, старшыня РВК Клімаў), **Добрушскі** (сакратар РК КП(б)Б Бангайціс, старшыня РВК Шляхтуноў), **Смалявіцкі** (сакратар РК КП(б)Б Кудман, старшыня РВК Хадаркевіч), **Асвейскі** (сакратар РК КП(б)Б Сарзюкоў, старшыня РВК Мартынаў), **Расонскі** (сакратар РК КП(б)Б Шумакоў, старшыня РВК Партноў), **Клімавіцкі** (сакратар РК КП(б)Б Анісаў, старшыня РВК Сільвестраў), што калі яны не дабʼюцца ў гэтую пяцідзенку ліквідацыі адставання па праполцы, падняццю папару і цаліны, будуць занесены на чорную дошку.

5. Папярэдзіць раёны: — **Лоеўскі** (сакратар РК КП(б)Б Кірушчанка, старшыня РВК Новікаў), **Горацкі** (сакратар РК КП(б)Б Серафімаў, старшыня РВК Жук), **Клічаўскі** (сакратар РК КП(б)Б Цішковіч старшыня РВК Дэйко), **Чачэрскі** (сакратар РК КП(б)Б Кайкоў, старшыня РВК Падрэцкі), **Нараўлянскі** (сакратар РК КП(б)Б Казачонак, старшыня РВК Элькінд), што калі ў бліжэйшую пяцідзенку не ліквідуюць адставання па злучной кампаніі, выканання мясазагатовак і праполкі, — яны будуць занесены на чорную дошку.

6. Камісія адзначае, што **Барысаўскі** і **Аршанскі** раёны па становішчу на 10 чэрвеня ганебна адстаюць па праполцы і падняццю цаліны, што сведчыць аб наступіўшым самазаспакаенні гэтых раёнаў.

ЧЫРВОНАЯ ДОШКА

Рашэннем Цэнтральнай камісіі па спаборніцтву з Заходне-Сібірскім краем і Заходняй вобласцю, за ўзорныя паказальнікі барацьбы, за большэвіцкі ўраджай, занесе- ...

Ход праполкі, пад'ёму папараў, цаліны і вывазкі гною на папар па БССР на 10 чэрвеня 1935 г

(у процантах)

№№ па пар.	Раёны	Праполата ільну	Праполата ўсяго зернавых	Паднята папару	Паднята цаліны	Вывезена гною
1.	Петрыкаўскі	98,3	44,8	6,2	10,4	0.9
2.	Сенненскі	96,7	9,7	15,6	6,3	12.1
3.	Багушэўскі	90,8	65,5	79,5	46,0	5.8
4.	Лёзненскі	87,8	30,3	27,9	22,6	18,3
5.	Бабруйскі	85,8	100,0	100,0	2,8	—
6.	Старобінскі	82,7	31,9	16,7	4,4	10,1
7.	Чашніцкі	82,2	25,8	35,0	18,6	30.4
8.	Рагачоўскі	79,9	16,9	27,8	13,1	—
9.	Прапойскі	79,4	57,7	73,8	21,4	30,3
10.	Чарыкаўскі	78,9	72,2	25,5	5,8	—
11.	Бешанковіцкі	77,4	50,3	27,0	22,0	40,2
12.	Дубровенскі	76,7	53,2	42,4	15,7	4,5
13.	Чавускі	73,3	35,0	48,1	5,6	—
14.	Гарадоцкі	72,6	45,5	49,7	6,3	22,6
15.	Даманавіцкі	71,9	64,2	40,7	10,5	—
16.	Талачынскі	68,6	12,0	92,4	19,8	23,1
17.	Рудзенскі	68,4	21,4	72,4	11,6	0,1
18.	Сіроцінскі	66,1	43,9	21,4	8,3	6,3
19.	Любаньскі	63,9	63,7	5,8	14,2	3,7
20.	Капыльскі	60,9	39,8	64,3	9,0	0,5
21.	Брагінскі	58,6	16,6	6,7	—	—
22.	Уздзенскі	57,7	42,0	2,8	2,8	—
23.	Слуцкі	57,5	36,5	27,4	5,0	2,6
24.	Горацкі	55,0	38,4	45,2	11,3	3,3
25.	Шклоўскі	51,7	10,4	32,3	15,1	11,3
26.	Тураўскі	51,5	37,0	3,5	17,9	—
27.	Лепельскі	50,6	11,5	35,8	8,1	1,9
28.	Мехаўскі	48,6	19,1	52,2	25,4	11,9
29.	Клімавіцкі	48,5	6,2	31,4	14,3	—
30.	Чырвонаслабодскі	48,2	14,4	34,6	8,0	0,1
31.	Барысаўскі	47,0	28,6	88,8	15,5	5,3
32.	Жлобінскі	46,6	34,3	9,0	7,2	—
33.	Мазырскі	46,3	50,9	19,0	17,1	16,9
34.	Жыткавіцкі	46,2	13,2	14,9	7,6	—
35.	Касцюковіцкі	45,8	19,4	28,1	3,2	13,7
36.	Гомельскі	45,7	77,4	27,9	12,4	—
37.	Круглянскі	45,6	29,2	69,8	21,6	0,1
38.	Хоцімскі	43,1	22,6	44,1	12,9	23,9
39.	Ельскі	43,1	6,8	14,3	14,9	—
40.	Пухавіцкі	43,0	31,8	21,6	11,0	3,7
41.	Лельчыцкі	42,3	7,7	29,9	41,5	—
42.	Лоеўскі	42,3	10.2	7,5	25,2	—
43.	Парыцкі	41,9	28,0	15,0	11,2	—
44.	Капаткевіцкі	41,4	30,3	4,3	10,3	—
45.	Віцебскі	40,8	27,7	25,3	10,8	13,8
46.	Бялыніцкі	40,7	25,4	59,5	10,5	13,4
47.	Крупскі	38,1	31,7	62,1	33,5	11,9
48.	Дрыбінскі	38,0	8,5	31,5	8,6	0,9
49.	Крычаўскі	37,9	38,9	62,5	11,6	0,2
50.	Мсціслаўскі	36,8	6,5	25,5	4,1	1,7
51.	Камарынскі	36,6	9,9	14,2	5,4	—
52.	Цераxаўскі	36,1	12,4	14,0	6,2	1,1
33.	Буда-Кашалеўскі	35,4	25,5	33,7	29,5	20,1
54.	Ушацкі	33,5	9,9	28,8	14,0	—
55.	Рэчыцкі	32,8	12,7	20,0	17,5	—
56.	Хойніцкі	32,1	20,7	38,1	19,4	—
57.	Аршанскі	31,2	7,1	52,2	15,3	18,6
58.	Быхаўскі	31,0	28,0	23,4	10,6	—
59.	Чэрвеньскі	30,7	20,6	37,9	13,2	—
60.	Старадарожскі	30,2	21,4	14,3	7,7	7,8
61.	Кіраўскі	80,0	14,1	77,0	20,8	0,5
62.	Суражскі	29,2	16,7	36,1	11,0	21,1
63.	Менскі	29,2	11,2	44,3	63,4	0,2
64.	Асіпавіцкі	28,3	20,0	5,2	38,7	0,6
65.	Веткаўскі	27,5	13,7	21,6	13,0	—
66.	Магілеўскі	26,0	10,0	70,2	8,4	3,2
67.	Чырвонапольскі	24,6	26,2	16,2	13,1	0,2
68.	Смалявіцкі	24,5	5,4	44,3	4,8	2,3
69.	Полацкі	21,9	8,9	26,1	9,0	1,5
70.	Грэскі	21,5	11,9	36,7	4,9	0,4
71.	Дрысенскі	20,8	13,6	34,7	3,7	32,8
72.	Расонскі	19,2	6,3	15,1	5,3	10,9
73.	Добрушскі	17,6	5,2	36,0	3,6	—
74.	Чачэрскі	17,6	13,7	20,2	1,1	8,1

мі [illegible]роднікамі, а потым у барацьбе з меншавікамі.

Асабліва неабходна глыбокае ўсваенне важнейшых этапаў пасляокцябрскага перыяду і барацьбы партыі з трацкізмам, трацкісцка-зіноўеўскай групай, правым ухілам, «левымі» комуністамі і іншымі антыпартыйнымі групоўкамі. Гэта вывучэнне павінна адбывацца на аснове твораў Леніна—Сталіна, матэрыялаў з'ездаў, канферэнцый і пленумаў ЦК партыі.

Побач з гэтым ЦК ВКП(б) рэка-

га партыйных арганізацый павінна быць звернута на падрыхтоўку і перападрыхтоўку прапагандыстаў па гісторыі партыі і па ленінізму.

Неабходна выбраць на гэтыя курсы правераных прапагандыстаў і вылучыць для іх лепшых выкладчыкаў, маючы на ўвазе, што ад прапагандыста ў першую чаргу залежыць узровень палітыка-выхаваўчай работы ў партыйных школах і гуртках.

ЦК ВКП(б).

[illegible] складах для хавання дорага каштуючага абсталявання, часткова імпартнага,—не выдзяляецца. Абсталяванне ляжыць пад адкрытым небам і на чыгуначнай станцыі. Тут яно знаходзіцца пад пагрозай продажу з таргоў.

Усё гэта тармозіць разгортванне работ.

СЕЛЕЗНЁЎ.

ФІЛІПАЎ.

АЛІФАНАЎ.

ны на чырвоную дошку наступныя раёны:

Бабруйскі (сакратар РК КП(б)Б **Чарнышоў**, старшыня РВК **Царонак**);

Гомельскі (сакратар ГК КП(б)Б **Клімчук**, старшыня горсовета **Малашонак**);

Чэрыкаўскі (сакратар РК КП(б)Б **Ветроў**, старшыня РВК **Ратайка**);

Багушэўскі (сакратар РК КП(б)Б **Раманенка**, старшыня РВК **Еўдасёў**);

Даманавіцкі (сакратар РК КП(б)Б **Шэфцер**, старшыня РВК **Харлап**);

Прапойскі (сакратар РК КП(б)Б **Кавалёў**, старшыня РВК **Чорнабродаў**).

75. Глускі	16,3	7,4	18,8	4,0	[illegible]
76. Нараўлянскі	16,8	8,3	13,7	35,6	35,8
77. Дзяржынскі	15,0	36,0	71,4	12,1	0,1
78. Асвейскі	12,6	5,5	8,9	—	20,8
79. Капмянскі	11,9	3,6	28,3	10,4	—
80. Журавіцкі	10,5	13,9	42,9	3,8	0,5
81. Заслаўскі	6,5	23,5	44,9	4,6	0,1
82. Бягомльскі	5,9	1,6	38,8	10,1	—
83. Бярэзінскі	4,1	2,0	24,1	48,7	0,1
84. Плешчаніцкі	3,0	14,6	35,1	7,1	—
85. Лагойскі	2,6	4,2	50,9	11,1	0,5
86. Халопеніцкі	—	16,4	49,0	03,	31,5
87. Клічаўскі	—	—	38,8	—	—
88. Свяцілавіцкі	—	1,8	9,7	—	1,5
89. Уваравіцкі	—	—	—	1,5	—
УСЯГО па БССР	46,3	23,4	36,7	12,7	6,4
Было на 5/VI 1935 г.	20,1	9,5	26,5	9,5	3,1
Было на 10/VI 1934 г.	73,4	82,6	47,0	46,6	—

Учотна-статыстычны аддзел Наркамзема Беларусі.

Канстанцін Лордкіпанідзе

Далоў кукурузную рэспубліку

Урывак, які мы друкуем ніжэй, з'яўляецца XXV главой з вядомай кнігі грузінскага пролетарскага пісьменніка тав. Лордкіпанідзе—«ДАЛОЎ КУКУРУЗНУЮ РЭСПУБЛІКУ».

Тав. Лордкіпанідзе нарадзіўся ў 1905 годзе, літаратурнай творчасцю пачаў займацца ў 1924 годзе, звярнуў на сябе ўвагу, як паэт-лірык. Яго лірыка, здаровая па сваёй сутнасці, пазбаўлена элементаў містыкі і ўпадніцтва. Асабліва варта адзначыць яго пазму «Рабочы-вынаходца», у якой ён даў вобраз героя пяцігодкі, перадавога энтузіяста соцыялістычнай індустрыі.

У апошнія гады тав. Лордкіпанідзе пачаў пісаць і празаічныя творы. Вядомы яго такі нарыс, як «Новыя сяляне» з жыцця шыракскай—перадавой у Грузіі—комуны.

Яго апошні раман «Далоў кукурузную рэспубліку» з'яўляецца вялікім укладам не толькі ў творчы шлях пісьменніка, але і ва ўсю грузінскую савецкую літаратуру. Гэта шырокае палатнішча, якое адлюстроўвае працэсы соцыялістычнай перарабкі вёскі.

Ідэйна-мастацкая перамога рамана заключаецца ў тым, што ў адлюстраванні вёскі няма штампу, фальшывай мажорнасці і схем. Раман адлюстроўвае нараджэнне і крышталізацыю новага соцыялістычнага чалавека на вёсцы.

Днеецца. Мекі зашавяліўся. Асцярожна, звычнымі рухамі закінуў нагу, але... чамусьці не здолеў саскочыць з прылаўка. Нага апусцілася на ранейшае месца. Куды-ж дзелася падлога?

Працёр вочы... Нічога не зразумець—ляжыць на падлозе! Няўжо з вечара, як заўсёды, не расцілаў пасцелі на прылаўку? Недаўменнымі вачыма паглядзеў навокал сябе. Усё—незнаёмае, чужое... Адкуль столькі доўгіх лаў? І гэтае святло? У духане не было акна... Можа быць праспаў, і Эрэмо без яго расчыніў акяніцы?

Мекі прыглядаўся да сцен, да ўзвышаных непадалёку падмосткаў і, нарэшце ачухаўшыся ад сну, прыпомніў: дык гэта-ж клуб!

Трэці дзень, як жыве Мекі ў новым клубе, але ніяк не звыкнецца з новай абстаноўкай. Кожную раніцу прабуджаецца ўсё з тым-жа болем, які пятнаццаць год не пакідае яго. Ледзь пачне віднецца, павольна праціpae вочы, нібы там, каля дзвярэй, ужо ча-

кае яго Эрэмо з аграмаднымі канолкамі, міскамі і грубай сваркай.

Тры дні пакуль яшчэ не далі яму адчуць усю жывіцельную слодыч волі.

***

Рана. На двары Джышкарыяні, дзе арцель будуе каменны хлеў, пакуль нікога не відаць.

Нязграбны Мекі пацягваецца ляніва, як бык. Выпростае анямеўшыя суставы, падкасвае да кален штаны і пачынае цяжкімі ступнямі мясіць гліну.

Неўзабаве паказваецца Тарасі.

— Добры дзень! І сёння першым.

У голасе старшыні арцелі гэтулькі цеплыні, што Мекі шкадуе,—чаму не ўстаў яшчэ раней.

— Перадыхні, закусі,—працягвае яму Тарасі загорнутае ў хусцінку снеданне.

Мекі расчулен клапатлівасцю. Хвалюючыся, ён шукае вялізнае цёплае слова, каб даць адчуць гэтаму добраму чалавеку сваю глыбокую ўдзячнасць. Але хлопец не мае сілы выказаць нават простае «дзякуй» і толькі разгублена пераказвае.

— Не трэба, не хочацца есці!

Апоўдні, калі тыя, што працавалі на пабудове хлява, садзіліся за абед, ён глытаў кавалкі спадцішка, нібы не хоча, каб заўважылі, як ён есць.

Бачуа гэта абурае:

— Чаго хаваешся? Каго баішся?

Але Бачуа шэнціла ў жыцці. Ён не ведаў ні скнарлівага гаспадарчага позірку, ні поглядаў звяглівых гаспадарскіх рэбят, якія падлічвалі кожны кавалак, што трапляў у рот батраку. Бачуа не ведае, што Эрэмо зусім адвучыў Мекі есці па-чалавечаму, што ён прымушаў яго красці нават зароблены кавалак хлеба. Мекі толькі тады працягваў руку да ежы, калі гаспадар не глядзеў у яго бок.

Мізэрны, рабскі характар Мекі даваў сябе адчуваць на кожным кроку ў арцелі. І гэтай яго слабасцю карыстаўся Ушверыдзе, што прымушаў хлопца прыходзіць на працу да сябе ў хату, пакуль комсамольская ячэйка не вынесла Ушверыдзе ганьбаванне, а былому батраку не вытлумачыла, што ён—поўнапраўны член арцелі і ніхто не мае права пасылаць яго ні за вадой з агромністымі стаўбунамі, ні ў поле пасвіць неарцельную жывёлу.

Так павольна клапатлівы ўдзел ячэйкі вызваляў Мекі ад рабскіх звычак батрацтва. Але сапраўдны пераварот у яго свядомасці зрабіў наступны выпадак.

***

Таліко Саганелідзе адначасова з Мекі падала ў ячэйку заяву аб прыёме яе ў комсамол. Мекі быў упэўнен, што яе прымуць з радасцю. Але здарылася тое, чаго ён ніяк не чакаў: Таліко не толькі адмовілі, але і так яшчэ прабралі на сходзе, што Мекі агарнула сумненне: «Ужо калі Таліко—і прыгожая, і начытаная,—не падыйшла, то мяне тым больш забракуюць». І калі Бачуа пачаў зачытваць яго анкету, ён, аграмадзіна, раптам сціснуўся ў нікчэмны камяк, звіс, уцягнуў галаву ў плечы і схаваўся за плечы Чаліко.

Абгаварэнне анкеты з'явілася вялізнай падзеяй для ячэйкі. Усе ў момант заціхалі, рабіліся сур'ёзнымі і неяк па-іншаму пачыналі глядзець на таго, чыя заява падлягала разгляду. Прыгадаўшы гэтыя погляды, Мекі адразу адчуў сябе дрэнна. Хоць-бы Чаліко зламаў сабе нагу і не прышоў на сход. А то прыстане, бестыя, з рознымі недарэчнымі запытаннямі.

Але якім было здзіўленне Мекі, калі рэбяты, заслухаўшы простую яго анкету, раптам узняліся, зашумелі, запляскалі ў далоні.

— Ведаем, наш!

І Мекі зацвердзілі так хутка, нібы ячэйка раней пра гэта згаварылася.

Гэты выпадак узвысіў Мекі ва ўласных вачах і напоўніў яго такой гордасцю, якую ён толькі аднойчы пазнаў на конскім рынку, калі таргаваў бычкоў. Толькі цяпер Мекі адчуў сваю перавагу над Таліко. Гэта пачуццё былы батрак захоўвае і несціць і па сённяшні дзень. Ён адплаціў ім дачцы Саганелідзе за ўсе тыя здзекі і насмешкі, якімі яна адказвала на яго каханне.

Мекі не ведаў, як аддзякваць Тарасія і ячэйку за ўсе клопаты, да якіх ён ніяк не прывык, якія ўсё яшчэ турбавалі яго. Стараннем на працы? Гэтым не адплаціш. І Мекі чакаў з нецярплівасцю выпадку, калі якім-небудзь незвычайным учынкам ён здолее паказаць усю сваю неабмежаваную запазычанасць і арцелі, і таварышам.

***

У Тарасія шырокія планы. Тарасі вырашыў выкарчаваць пад агарод Лехемурскія хмызнякі. Склікаў сход, але не прыпомніў, што ў гаспадарцы арцелі толькі пяць пар быкоў, ды адна худая кабыла.

Члены арцелі проста заківалі галовамі.

— За ўсё хапаемся... Пачнем, а потым не справімся, і ўсё гіне. Разабраць насенне не цяжка, а як даглядаць засеянае? Рук не хопіць!

Тарасі слухае і хітра ўхмыляецца. Галоўнае—пасеяць, а там рукі знойдуцца. Засеянаму полю мужык не дасць загінуць. Толькі ўбачыць усходы—ніякая спёка, ніякая сіла яго не ўтрымае. Будзе кракатаць, будзе спіну гнуць, рукі матыгай мазоліць, а нікуды не пойдзе. У тры пагібелі сагнецца і, каб не пашкодзіць качана, зелле не матыгай—рукамі павыцягвае. Дзе мужык пацее, адтуль ён не пабяжыць.

— Калі-б поле было апрацавана, тады-б яшчэ варта брацца. А карчаваць Лехемуры—не жартачкі!

— Катаржная праца, сапраўдная, з ног зваліць яна.

Мекі ад радасці не сядзіцца. Ён прыўзняты ад таго, што члены арцелі не згаджаюцца з Тарасіем. Нарэшце, настаў шчаслівы выпадак, пра які ён так даўно марыў. Устаў і нясмела заявіў:

— Пайду карчаваць!

— Падвёў, сабака!—незадаволена прабурчэлі старэйшыя.

Поплеч з Мекі стаў і Бачуа Вашакідзе.

І ўжо на другі дзень раніцой на шакальскі запаведнік—Лехемурскія хмызнякі—абрушыліся тапары і кіркі двух смельчакоў. Да полудня працавалі моўчкі, а потым тапор Бачуа прыціх:

— Ад раніцы працуем, а следу ніякага,—забурчэў комсамолец.

— На целе жывога месца няма ад калючак.

Сяк-так дацягнулі да вечара, а потым узвалілі на плечы тапары і кіркі і намерыліся ісці.

— Куды цягнеш? Складзі ў шалашы, заўтра-ж прыдзем?—сказаў Мекі.

— Я не прыду. З якой прычыны з-за нейкага гароду калечыць сябе!

Тое, што Бачуа пашоў, не вельмі непакоіла Мекі.

«Вось цяпер пакажу арцелі сваю адданасць»,—падумаў ён.

Падсякаць кусты не трудна, але вось выкарчоўка каранёў прыбівае Мекі. Часамі на такі трапіш— ніяк не здолееш. Цягнеш, торгаеш, з сіл выбіваешся, а ён усё не паддаецца.

Але Мекі не здае. Перадыхне, натужыцца і зноў пнецца, пакуль корань не застанецца ў руках. Аднак, на трэці дзень і Мекі замарыўся. Да поўдня яшчэ далёка, а кірка ўжо валіцца з рук. І хлопец сам сабе зрабіў першую палёгку: «Гэта пакіну—яго з самай глыбіні трэба цягнуць.

Падсек голле пруткага куркандэла (хмызняка) і, плюнуўшы, пашоў далей. Наступны куст выдаўся яшчэ мацнейшым.

«Не, з гэтым і зусім не патраплю»,—упэўніў сябе Мекі і зрабіў тое самае. Збавіўшы імпэту, пакідаў усё больш і больш недакарчаваных кустоў. Ссякаў толькі верхавінкі, спяшаўся хутчэй дабрацца да папаратніка, дзе даволі адной матыкі. Раней мурлыкаў нешта пад нос, а цяпер змоўк: засаромеўся, нібы зрабіў правіннасць у нечым. І ўжо вайшоў у папаратнік, як раптам прыпомніў:

«У куркандэла пракляты корань. У два-тры дні гэтак распушыцца, што давядзецца зноў падразаць. Не пахваліць Тарасі. Скажа, для адчэпнага стараўся».

Усхваляваны гэтай думкай, Мекі кінуў матыгу і пабег да таго месца, дзе ўпершыню даў маху, і з усёй сілы замахнуўся кіркай.

Увесь дзень пашоў на дакарчоўку пакінутых кустоў. «Гарод—наш. Цяпер не ў гаспадара працую, каб толькі для адчэпнага капацца ў зямлі. Няхай мала, але на карысць»—з задаваленнем рашыў ён, выдраўшы апошні корань.

Замарыўся. Рукі адвальваюцца. Ісці цяжка. Паваліўся і адразу за-

АБ „ПРАКТЫЦЫ" У КЛІМАВІЦКІМ ЗОАТЭХНІКУМЕ

(ПІСЬМО СТУДЭНТАЎ)

У Клімавіцкім зоатэхнікуме пачалася практыка.

Загадчык навучальнай часткі тав. Сенчук выдаў загад, каб студэнты працавалі на гаспадарцы тэхнікума за лік практычных запаткаў.

Праграму Наркамзема БССР аб практыцы загадчык гаспадаркі Запольскі нават студэнтам не паказаў. Ён прымусіў іх працаваць на пасадцы бульбы, буракоў і вывазцы гною.

У Клімавіцкім зоатэхнікуме парушаюць указанні аб практыцы студэнтаў.

ДЗЯТКОЎ, ВАСІЛЕЎСКІ, РЫЖКОЎ, ГРЫШЧАНКА і інш. (усяго 19 подпісаў).

—о—

ЧАМУ НЕ АДКРЫВАЮЦЬ ЯСЛЕИ

(ПІСЬМО КАЛГАСНІКАЎ)

Агульны сход калгаса «Чырвоная змена», Нікіцінічкага сельсовета (Шклоўскі раён), пастанавіў адкрыць дзіцячыя яслі, каб даць магчымасць жанчынам выходзіць на палявыя работы.

Прайшло шмат часу, але яслі яшчэ не адкрыты, нават і памяшкання для іх няма. Многія жанчыны не выходзяць на работу, бо няма дзе пакідаць дзяцей. Праўленне калгаса не турбуецца выконваць пастанову агульнага схода.

ФІЛІПАЎ, МАРОЗАЎ.

—о—

ПА СЛЯДАХ НЕАПУБЛІКАВАНЫХ ПІСЕМ

Сакратар **Дамановіцкага** РК КП(б)Б т. **Шэфтэр** паведамляе, што ўказаныя факты ў пісьме т. **Пракопенкі** аб злоўжываннях парторга і старшыні калгаса «Савецкая Беларусь», Зеляноўскага сельсовета, **Зайцава** пацвердзіліся.

Зайцаў рашэннем бюро РК і агульнага схода калгаснікаў зняты з работы парторга і старшыні кал-

КАНДЫДАТЫ НА ПРАВА ПАДПІСАЦЬ РАПАРТ НАШАМУ ВЯЛІКАМУ ПРАВАДЫРУ ТАВАРЫШУ СТАЛІНУ

Тысячы брыгад калгасаў і сельсоветаў прымаюць удзел у спаборніцтве калгасных брыгад, трактарных атрадаў, у паходзе імя тав. Гікало за лён. З кожным днём множацца рады барацьбітоў за права падпісаць рапарт таварышу Сталіну. Па прадстаўленню райкомаў партыі і райвыканкомаў заносяцца ў спіс кандыдатаў наступныя таварышы:

АРШАНСКІ РАЁН.

83. **Мяжуеў,** член КП(б)Б, старшыня Кудаеўскага сельсовета. Па сельсовету план сяўбы ільну выканан на 114,3 проц. Засеяна на лепшых папярэдніках і па цаліне. Апрацоўка і заправка глебы добрая. Разгортваннем масавай работы, добрай пастаноўкай работы секцый і дэпутацкіх груп сельсовет выходзіць у перадавыя сельсоветы раёна.

84. **Кажура,** член партыі, старшыня Яромкаўскага сельсовета. У часе веснавой сяўбы ў сельсовеце была добра пастаўлена партыйна-масавая работа. Штодзённа выходзіў аператыўны бюлетэнь, а ў калгасных брыгадах штодзенныя газеты. Маючы план сяўбы ільну ў 154 гектары па сельсовету засеяна 165 гектараў.

85. **Бязлюдава Эмілія,** старшыня калгаса «Чырвоная змена», Туміцкага сельсовета. Летась калгас паказваў лепшыя ўзоры барацьбы за лён і здачы высокаякаснай прадукцыі. Сёлета калгас выканаў план сяўбы ільну выключна на канюшынішчы і па цаліне.

86. **Гурэвіч М.,** старшыня калгаса «Пролетарый», Пішчалаўскага сельсовета. У калгасе добра арганізавана соцыялістычнае спаборніцтва. Сяўба яравых з ацэнкай на «добра» ў калгасе закончана 30 красавіка.

87. **Вайцэхоўскі А.,** брыгадзір калгаса «Х з'езд советаў», Зубаўскага сельсовета. План сяўбы ільну брыгада выканала 19 красавіка, а ўсю яравую сяўбу 26 красавіка. У часе падрыхтоўкі і правядзення сяўбы ў брыгадзе штодзённа выходзіла насценная газета.

88. **Максіменка К.,** старшыня калгаса «Чырвоны сад», Зубаўскага сельсовета. Дэлегат усесаюзнага з'езда калгаснікаў-ударнікаў. Старшынёй працуе шэсць год. Калгас скончыў сяўбу ільну 18 красавіка з ацэнкай на «выдатна».

89. **Новікава Х.,** адказная па ільну ў калгасе «Пролетарый», Зубаўскага сельсовета. Узорна працавала сама і добра арганізавала спаборніцтва ўсіх калгаснікаў і калгасніц за атрыманне высокага ўраджаю ільну. Штодзенна правярала якасць сяўбы і заправкі насення.

90. **Суган М.,** лепшая ўдарніца паходу імя тав. Гікало за лён. Брыгадзір калгаса «Вольны труд», Паніэоўскага сельсовета. Сяўбу ільну правяла з ацэнкай на «выдатна».

91. **Шчэрбянок Л.,** старшыня калгаса «У Кастрычнік», Межаўскага сельсовета. Працуе старшынёй чатыры гады. Вывеў калгас з адстаючых у перадавыя. Сяўбу ільну закончыў 15 красавіка, а ўсіх зерневых 29 красавіка.

92. **Яраш,** старшыня калгаса імя Леніна, Якаўлевіцкага сельсовета. Сяўбу ільну ў колькасці 36 гектараў закончыў 16 красавіка па канюшынішчы і паліне з ацэнкай на «выдатна».

БЯРЭЗІНСКІ РАЁН.

93. **Вінік І.,** брыгадзір калгаса «Новае жыццё», Браздзецкага сельсовета. Не раз прэміраваўся калгасам за ўзорную работу. Правільна арганізаваў працу ў брыгадзе і гэтым забяспечыў ранняе завяршэнне веснавой сяўбы. Лён у брыгадзе засеяны на найлепшых папярэдніках пры захаванні ўсіх правіл агратэхнікі.

94. **Харлановіч,** старшыня перадавога ў раёне калгаса «Чырвоны лётчык», Перавозскага сельсовета. Калгас першым па сельсовету 7 мая закончыў яравую сяўбу.

95. **Нехай С.,** старшыня калгаса імя Калініна. У калгасе добра пастаўлена масавая работа і соцыялістычнае спаборніцтва за лепшае правядзенне палявых работ і выкананне плана жывёлагадоўлі. Калгас поўнасцю электрафікаваны. Калгас пераключыўся на палят-

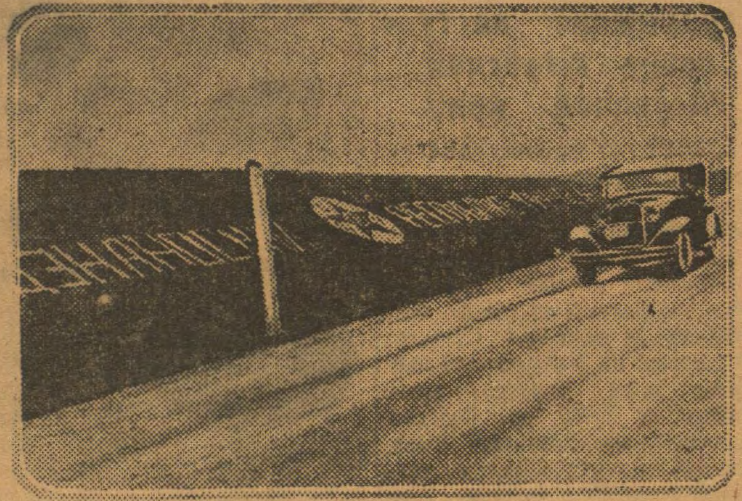

На шасейных дарогах рэспублікі.

Фото А. МІКУЦКАГА.

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

РОДНЫ БАЦЬКА „НАРКАМЗЕМАЎСКІХ ПАСЫНКАЎ"

18 красавіка «Звязда» надрукавала артыкул «Наркамземаўскія пасынкі». У артыкуле пісалася, што з Наркамзема па прычыне агідных недапушчальных адносін да людзей у 1934 г. уйшло 44 землеўпарадчыкі і 8 у першыя месяцы 1935 года. Далей прыводзіліся факты, калі людзі з 1933 г. не атрымлівалі заработнай платы, па поўгода чакаюць ад аддзела землеўпарадкавання Наркамзема адказу на свае паўторныя і патройныя скаргі.

І зусім зразумела, што тав. **Фрыдман** — начальнік аддзела землеўпарадкавання Наркамзема БССР — пратытаўшы аб такіх агідных антысовецкіх дзеяннях у яго ведамстве, паспяшыў адразу... з абвяржэннем на 13-ці лістах, каб даказаць, што ён гэтым пасынкам з'яўляецца родным бацькам.

«Усе факты, — піша тав. Фрыдман, безумоўна, маюць месца. Ні ў якой меры не адмаўляю іх». Правільна і тое, «што аддзел землеўпарадкавання задаўжаў па зарплаце за мінулыя гады 232.700 руб». Верна і тое, «што аддзел землеўпарадкавання задаўжаў дубровенскай зямельнай партыі 19.000 руб. «Пацвярджае тав. Фрыдман і ўсе астатнія факты. Абвяргае ён толькі адзін факт, што па адной партыі зарплата не выплачана не за 6 месяцаў, а... за чаго яна ніколі не пісала, прадаўжае старую сваю палітыку ігнаравання інтарэсаў землеўпарадчыкаў, гэтым самым зрываючы важнейшую работу па перадачы калгасам дзяржаўных актаў аб замацаванні за імі зямлі на-вечна.

Звернемся зноў да фактаў.

Пасля змяшчэння карэспандэнцыі «Наркамземаўскія пасынкі», намеснік начальніка аддзела землеўпарадкавання НКЗБ тав. **Зайцаў** напісаў у цэнтральнае праўленне саюза зямельных работнікаў, што ў сувязі з пераходам зямельных партый на гаспадарчы разрахунак аддзел землеўпарадкавання вінімае з сябе ўсякую адказнасць за заработную плату.

Аб гэтым абураючым нахабным учынку свайго намесніка тав. Фрыдман ведае, але замоўчвае, бо гэта і ёсць яго лінія практычнай работы—землеўпарадчыкі 5—6 месяцаў і без зарплаты пражывуць.

Груба распараджаецца аддзел землеўпарадкавання і законам урада аб выплаце спецыялістам кватэрных грошай з кастрычніка 1934 г. Загадам № 705 тав. Фрыдман гэты закон скасаваў, устанавіўшы выплату кватэрных толькі з 1 красавіка 1935 г. Далікатна кажучы, т. Фрыдман украў такім чынам з кішэні землеўпарадчыкаў 50.000 рублёў.

Аддзел землеўпарадкавання, узначальваемы Фрыдманам, нясе персанальную адказнасць за тое,

Парыкмахерскія норавы

Доктар - хірург Смалявіцкай больніцы доўга разглядаў 8 ран на брытай галаве пацыента. Ён ніяк не мог здагадацца, якой зброяй нанесены раны і чаму яны падобны адна да другой.

— Ды хто-ж вас так апрацаваў? Хуліганы ці што?

Пацыент, крыху пачырванеўшы, праз зубы працадзіў:

—Гэтыя раны, можна сказаць, зроблены за свае ўласныя працоўныя грошы.

Доктар здзіўлена спытаўся:

— Як гэта за грошы? Ці пры памяці вы, малады чалавек?

Пацыент, памаўчаўшы, як-бы ў адказ задаў пытанне доктару:

— Ці брыліся вы, доктар, у смалявіцкай парыкмахерскай?

Гэта пытанне рассеяла ўсякія здагадкі. Прычыны ранення сталі яснымі.

Прыведзеная намі карціна не выдумка, а горкая праўда, да якой вымушан прывыкнуць усякі смалявіцкі грамадзянін, які не хоча насіць бараду і доўгія валасы.

У цэнтры мястэчка, з дзвярэй старэнькай хацінкі крыкліва зазывае шыльда:

«Парыкмахерская

арцелі

«Красный парыкмахер».

І як-бы ў дадатак да гэтага тэксту на шыльдзе асколкам владзімірскага багамаза нарысавана карціна, адлюстроўваючая працэс парыкмахерскай вытворчасці.

Заходзім у парыкмахерскую. Чалавек пяць наведвальнікаў размясціліся ўсцяж сценкі. З пяці толькі двум шчаслiўцам пашанцавала ўстроіцца на скрыпучых паўразваленых крэслах.

На абшарпаных сценках развешаны плакаты часоў адналенчага перыяда. На плакатах наклеены розныя абвесткі і лозунгі, шчодра ўсеяныя слядамі мух. З левага боку люстэрка вісіць лозунг «Одэкалон не роскаш, а гігіена».

З правага боку люстэрка — пастанова смалявіцкага райвыканкома аб захаванні правіл санітарыі ...вае парыкмахер і бруднай анучкай прыціскае парэзанае месца.

Кроў прысунялася, парыкмахер, далей жартуючы, спрытна брые наведвальніка.

Ды што гэта такое, зноў кроў?

— Якая там кроў, звычайны прышчык.

— Але-ж вы брыеце твар, а чаму-ж у мяне з вуха кроў ідзе? — з некаторым абурэннем заяўляе пацярпеўшы.

— Нічога, мы зараз яе затрымаем,—і зноў брудная анучка прыціскаецца к твару, толькі спачатку яе змачылі нейкай заплясенелай вадкасцю.

— Ну вось, зноў добра

Яшчэ некалькі парэзаў і «апрацаваны» наведвальнік уступае месца другому.

У гэты час парыкмахер паспявае злажыць учацвёра адпрацаваную сурвэтку і палажыць у тумбачку.

— Вас што, пабрыць?

— Так.

Разгортваецца толькі што складзеная сурвэтка. Са звычайнай бляшанай кружкі наліваецца халодная вада і нявымытай кістачкай і бруднымі рукамі парыкмахер разводзіць мыла.

— Чаму ў вас сёння такая халодная вада? — пытаецца кліент.

— Ведаеце, з надвор'ем дрэнна. Вясна зацягнулася, сонейка яшчэ як след не грэе, таму і крыху халаднаватая вадзічка, — з гэтымі словамі парыкмахер замазвае сядзячаму мылам нос і рот.

Пацягнуўшы пару раз па бруднаму, кругом зрэзанаму рамню брытву, парыкмахер прыступае к апрацоўцы.

Шчаслiўцу, як кажуць, пашанцавала, яго толькі чатыры разы парэзалі. Але, не гледзячы на такую невялікую колькасць ран, ён больш за ўсіх падняў шуму.

— Што вы так хвалюецеся? — умешваецца другі парыкмахер Падумаеш, які нервовы народ пашоў. Вось у мяне ўчора быў кліент, дык яго восем раз парэзалі, і ён ні слова не сказаў, а проста пашоў у больніцу.

гаса.

***

Тав. **Н. Г.** пісаў у «Звязду» аб дрэннай ахове калгаснай маемасці ў калгасе «Чырвоны сцяг», Каротнаўскага сельсовета (**Капаткевіцкі раён**).

Райза паведамляе, што факты **поўнасцю пацвердзіліся.** Старшыня калгаса **Чашанкоў** рашэннем агульнага схода калгаснікаў з працы зняты. Прыняты меры да аховы калгаснай маемасці і ліквідацыі існуючай абязлічкі.

шанне сенажацей і правядзенне прапалкі і падрыхтоўкі да уборачнай.

96. **Крэсер,** лепшы ўдарнік калгаса «XVII партыйны з'езд», Неганскага сельсовета. Мае 65 год. Пры падрыхтоўцы да сяўбы 1935 года адхіліў прапанову праўлення калгаса аб пасылцы яго на больш лёгкія ўнутрыкалгасныя работы і патрабаваў замацавання за ім пары коней на ўвесь час палявых работ. З'яўляецца адным з самых актыўных калгаснікаў у барацьбе за якасць. У 1935 годзе ўжо мае 96 працадзён.

97. **Давідовіч,** член КП(б)Б, старшыня калгаса «Совет», Багушэвіцкага сельсовета. Калгас сёлета асвоіў новых 14 гектараў цаліны. Добра разгорнута соцыялістычнае спаборніцтва паміж брыгадамі і калгаснікамі. У часе сяўбы штодзенна выпускаліся брыгадныя палявыя газеты. У калгасе рэгулярна працуе гурток па чытцы мастацкай літаратуры. Калгас пераключыўся на ворыва папараў і расчыстку 30 гектараў сенажаці.

тры месяцы. Здавалася-б пры такіх умовах Наркамзему толькі асталося закасаць рукавы і ўзяцца за ліквідацыю гэтых агіднасцей, каб паставіць землеўпарадчыкаў у такія ўмовы, як патрабуе ад Наркамзема партыя і ўрад.

Але тав. Фрыдман у сюце твару свайго імкнецца даказаць, што вінаваты начальнікі землеўпарадчых партый, бо яны слаба займаюцца спагнаннем сродкаў з калгасаў за праробленую работу. А што датычыць тав. Фрыдмана, дык ён, як бачыце, рад-бы заплаціць, але вось «Звязда» сваім артыкулам падтрымлівае гэтых начальнікаў партый.

І начальнік над гэтымі начальнікамі, г. зн. сам. тав. Фрыдман, нахабна прыпісваючы «Звяздзе» тое, што землеўпарадчыкі цэлымі групамі кідаюць працаваць па сваёй спецыяльнасці. У Магілеве ў розных установах працуюць 18 землеўпарадчыкаў. У Гомелі землеўпарадчык **Зянькоў** працуе начальнікам асенізацыйнага абоза. На шклозаводзе ў Касцюкоўках землеўпарадчык працуе сакратаром у канторы. А такіх фактаў можна было прывесці шмат і з іншых раёнаў БССР.

Трэба толькі дзівіцца, як церпіць падобную антыпартыйную практыку partком Наркамзема, які павінен быў спыніць гэтыя абураючыя адносіны да нашых спецыялістаў, да нашых совецкіх кадраў, якім партыя даручыла работу важнейшага гаспадарча-палітычнага значэння—землеўпарадкаванне калгасаў.

—o—

...гігіены ў парыкмахерскіх мястэчка і раёна.

Чаму слова парыкмахерскіх стаіць у множным ліку — нам невядома. Устаноўлена дакладна, што колькасць парыкмахерскіх у мястэчку і раёне не перавышае адной.

... Густы махорачны дым усё больш напаўняе пакойчык. Як феі ў воблаках, парыкмахеры ў брудных накідках, што называюцца халатамі, ахутаныя дымам і пылам, стрыгуць і брыюць свае афяры.

Які-ж добрапарадачны парыкмахер не раскажа за брыццём навін дня мястэчка, не падпусціць парачку-другую тыповых парыкмахерскіх досціпаў?

У Смалявічах з гонарам захоўваюць традыцыю старага парыкмахерскага мінулага.

— Вось чулі, — пачынае пажылы парыкмахер, — гавораць, быццам-бы ў нас хутка будуць ґрыць людзей машынкамі?

— Не, я нічога не чуў,—праз зубы працэджвае пацыент.

— Усё можа быць у наш век, — прадаўжае парыкмахер.

— Ой, вы здаецца мяне парэзалі? Ну, вядома, вось кроў ідзе.

— Не, гэта проста прышчык зрэзаў. Нічога. «Пакуль жапіцца —загаіцца»,—з усмешкай адказвае...

Знерваваны наведвальнік хоча расплачвацца ў касу, але там замест здачы даюць яму запісачку. «Прыдзіце заўтра, няма дробных грошэй».

Неспакушаны ў гэтай тэхніцы наведвальнік запытаў: «Можа быць я пачакаю, заўтра мне няма калі».

— Дарэмна будзеце чакаць. Наўрад ці сёння будуць дробныя грошы, — спакойна адказвае касірша. Не вы першы і не апошні атрымліваеце такія цэтлікі, — і ў пацвярджэнне паказала на кучу загадзя загатоўленых талонаў.

— Але-ж сёння я выязджаю.

— Нічога не магу зрабіць, здачы няма.

У гэты час чарга жадаючых прайсці санапрацоўку ўсё больш павялічваецца.

Шум, гам, хмары табачнага дыму, непралазная гразь — усё гэта называецца смалявіцкай парыкмахерскай

А вечарам на дзвярах парыкмахерскай з'яўляецца надпіс «Закрыта». Вясёлыя парыкмахеры за бутылкай гарэлкі расказваюць апошнія мястэчковыя навіны.

Раім усім раённым аддзелам аховы здароўя прыгледзецца ўважліва, ці няма ў іх пад носам копіі смалявіцкай парыкмахерскай з яе норавамі і санітарнымі правіламі.

А. ДЖЭЛЮК.

снуў. Заснуў тым бестурботным моцным сном, які дае чалавеку прырода, каб вярнуць яму сілы, затрачаныя ў барацьбе з ёю.

Бачуа быў упэўнен, што яго ўход ахалодзіць і Мекі. Але прайшло некалькі дзён, а Мекі не з'яўляўся ў вёску. Начаваў у шалашы.

— Нібыта насуперак мне прычапіўся да гэтага хмызняку,—бурчэў незадаволены Бачуа.

Каб не набыць славу дэзертыра, пачаў думаць пра зварот у Лехемуры. Перачакаў яшчэ дзень і, калі ўпэўніўся, што Мекі не здаецца, збянтэжаны прыбег да шалаша. Каб загладзіць нетаварыскі ўчынак, Бачуа вырашыў навучыць Мекі грамаце.

— Мяне?—недаверліва перапытаў Мекі.

— Ну, але. Кніжкі і сшыткі ўжо дастаў.

Калі Мекі нарадзіўся, яго бедны бацька ўхапіўся за наіўную хітрасць усіх беднякоў: хросным бацькам сыну выбраў чалавека адукаванага, каб той, калі час настане, навучыў-бы Мекі грамаце і вывеў-бы ў людзі. Пасля смерці бацькі чатырохгадовага сірату прытуліла бабуля, якая калі прайшло яшчэ чатыры гады, прынесла да хроснага двух курак і аднаго пеўніка і сурвяла васьмігадовага Мекі:—курак з пеўнікам—паласавацца, а хлопчыка—каб грамаце навучыць.

Хросны бацька ўправіўся з куркамі ў той-жа вечар, а адносна хрэсніка не спяшаўся, прытрымліваючыся старой ісціны: вучыцца ніколі не позна.

Ад самай раніцы да вечара хрэснік цягаў вялізныя стаўбуны з вадой, чысціў катлы і не адыходзіў ад кухні. За два гады двух літар не запомніў. Потым хлопчыка перадалі яшчэ нейкаму сваяку, і таксама трымаў яго на кухні.

— Калі гэтакі яго лёс, навошта дарэмна служыць, на жалаванне адзам,—вырашыла бабка і адвяла адзінаццацігадовага ўнука да Эрэмо Піітахія.

І Мекі цяпер прыпомнілася юнацтва, якое адцвіло ў чужых дамах і крывая бабка з парай курак пад пахай, якая баязліва шапялявіла — «куркамі паласуйся, а хлопчыка грамаце навучы».

— Ліха з табой, навучай,—адгукнуўся Мекі, і гэтак шлёпнуў Бачуа па плячу, што той нават ускрыкнуў:

— Звар'яцеў, ці што! Плячо адбіў.

Праз тыдзень у Лехемурскі хмызняк, спяваючы, з'явіўся Напетварыдзе. Спяваў ён толькі тады, калі піў ці працаваў. У астатні час звычайна сумаваў.

На карчоўцы Напетварыдзе — навічок. Пачуўшы яго спевы, Бачуа і Мекі хітра пераглянуліся. Не прайшло і поўгадзіны, як Напетварыдзе перастаў спяваць і пачаў сварыцца:

— Што за пагібельнае месца! Калі пад кожным кустом гэтулькі мучыцца,—да будучага года з агародам не паспеем. Лепш дуб вырваць, чым з песняй працаваць у такім хмызняку...

...Пад вечар працаваўшых на Лехемурскай цаліне наведаў Тарасі.

— Здаровы, хлопцы. Добра папрацавалі... А я з добрымі весткамі.

— А ну, выкладвай.

— Першае, бабы пастанавілі дапамагчы ў карчоўцы, карчы прыдуць збіраць. Другое, у Кутаіс выклікаюць... Кантрольная камісія... Адносна Дашніяні. Вы, значыць, без мяне тут трымайцеся.

У Бачуа загарэліся вочы. Не гэтак даўно разам з Тарасіем яны паслалі ў кантрольную камісію матэрыялы супроць старшыні выканкома і кожны дзень чакалі выкліку ў горад.

— Мы тут прыгледзім, а ты там пастарайся,—сказаў Бачуа...

...Праз тыдзень у вёску вярнуўся толькі Дашніяні. Па яго хмураму твару Бачуа адразу здагадаўся, што Дашніяні ўжо і не старшыня выканкома і не член партыі. Убачыўшы Бачуа, Дашніяні прымусіў сябе ўсміхнуцца:

— Ледзь-ледзь дабіўся. Два гады прасіўся. Адпусціце, кажу, рана адкрылася, лячыцца трэба. Слухаць не хацелі. Толькі ўчора ўважылі, вызвалілі. Заўтра ў Цхалтубо еду.

Бачуа ледзь сутрымаў сябе, каб не засмяяцца...

...Тарасі, перш чым вярнуцца ў вёску, зайшоў у зямельны аддзел даведацца адносна трактара, які даўно чакала арцель. Загадчык земаддзела паведаміў: першая партыя трактароў будзе атрымана ў ліпені і арцель «Слава комунізму» атрымае трактар без чаргі, як першая калектыўная гаспадарка ў Заходняй Грузіі.

— Магарыч за табой. Але гэта паспеем. Да ўраджаю пацерпім. Галоўнае знайдзі трактарыста. Давядзецца табе ехаць у Тіфліс.

— Выпісваць трактарыста з горада нам не на руку. Дзе ў нас гэтулькі, каб жалаванне яму плаціць? Унь для хлява тысячу чарапіц не можам купіць!..

— Правільна, трудна,—згадзіўся загадчык і параіў Тарасію звярнуцца ў квачкірскую вопытную станцыю, якая на днях адкрывае курсы па падрыхтоўцы трактарыстаў.

— Там тэхнічны дырэктар Гегеля з вашага раёна. Пагутарыш з ім, напэўна не адмовіць падрыхтаваць тваіх рэбят.

— Гэта які Гегеля?

— Ладо, аграном, што на ферме настаўнічаў.

— Што ты кажаш? Наш? «Крапіва»? Як не ведаць! Старыя знаёмыя. Значыць усё добра,—абрадаваўся Тарасі і на другі дзень пагнаў сваю кульгавую кабылу на квахчырскую станцыю.

—o—

П А С Т У Х

У канцылярыі калгаса ідзе гутарка адносна майстэрства пасьбы жывёлы. З вялікай ахвотай гаворыць **Сямён Васільевіч Уліцкі.** Ён два гады пасвіў калгасных авечак, тры гады даглядаў буйную рагатую жывёлу, а сёлета дзеду Сямёну даручылі маладняк.

Сямён Васільевіч дзеліцца вопытам добрасумленнай пасьбы авечак, цялят і кароў. Гэты вопыт мы і перадаем.

Мясцовасць, дзе знаходзіцца наш калгас, — лясістая, балоцістая. У такіх умовах пасвіць авечкі цяжка. Калі пускаць у хмызнякі, балота — тады і глядзі захварэюць на глісты, або іншыя якія хваробы. Будуць худзець, перхаць, нават воўна палезе камякамі. Аголяцца бакі. Здыхаць пачнуць. Дый балотная трава — не наедак для авечкі. Адным словам, гэту дробную жывёлу нельга пасвіць у балоце.

У лесе—зноў не выходзіць. Тут крыху лепшая трава, але не тое, што патрэбна авечкам. Дый ваўкі для іх — гэты люты вораг — тут асабліва небяспечны.

Лепш за ўсё пасвіць авечак на сухой плошчы, дзе расце дробненькая смачная трава, а яшчэ лепш, калі і з дзятлаўкай. Колькі тых кармоў патрэбна авечцы — адно глупства. Наесца яна хутка і адпачывае. За тое ні глістоў, ні іншых хвароб не будзе.

У цялят таксама хрупкі арганізм. Добра даглядаеш—ён хутка развіваецца, цялё расце, як на дражджах; чуць не так — захварэе, чахне і прападае.

З сумам прызнаецца дзед Сямён, што былі ў яго і няўдачы. Вопыт багаты, але вось здарылася летась, што супроць свайго вопыту папсоў. Прабаваў пасвіць цялят у хмызняках, на балоце. Яны захварэлі так званай бронха-глістнай хваробай. Шасцёра цялят прапала.

Затое сёлета цяляты — ні кроку на балота. Усе 91 штука пасуцца на сухім, высокім месцы, на канюшынішчы другога года карыстання. Маладняк сыт і гладак.

З якой ласкай, пяшчотнасцю гаворыць Сямён Васільевіч аб каровах. Яны таксама патрабуюць любоўнага догляду і за гэта плацяць павышаным удоем і здаровымі цялятамі.

Першы раз вясной выганяеш кароў у поле. У стойлах, на прывязі яны крыху як-бы адзічэлі. Адна ад другой адвыклі. Выходзячы на волю, каровы часта пачынаюць бадацца. А гэта—кепскія жарты. Торкне рогам у бок—і кішкі вон. Значыць, перад тым, як выгнаць у поле, трэба падрэзаць у кароў вострыя рогі.

Ёсць адна крыўда ў дзеда Сямёна і яго таварышоў: «Няма плашчоў у мясцовай каапераці, няма дзе іх купіць. Пойдзе дождж—прыходзіцца хавацца пад ялінай. А гэта ўжо не гадзіцца. Як-бы гэта цэнтральныя каапаратары паклапаціліся адносна брэзентавых плашчоў для пастухоў. А мы заплацім, грошы ёсць. Ад сябе і маіх субратоў прашу аб гэтым у газету прапусціць,—закончыў дзед Сямён.

Мы выконваем просьбу Сямёна Васільевіча Уліцкага.

М. РУДНЯНСКІ.
Я. ЗОРЫН.

Барысаў.
Калгас «Чырвоны баец».

—o—

Датэрмінова выканалі поўгадовую праграму

ВІЦЕБСК, 13 чэрвеня (**Кар. «Звязды»**). Фабрыка гнутай мэблі 11 чэрвеня датэрмінова выканала поўгадовую праграму на 109,9 проц.

Рабочыя і інжынерна-тэхнічны персанал узялі на сябе абавязацельствы да канца месяца даць прадукцыі звыш плана на 70 тыс. руб.

ГАРАДСКАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ ЗОТАУЦАУ

ВІЦЕБСК. (**Кар. «Звязды»**). 10 чэрвеня ў Віцебску адбылася другая ўсеагульная гарадская канферэнцыя зотаўцаў. З дакладам аб далейшых задачах зотаўскага руху і ўкараненні выдатніцтва выступіў сакратар гаркома партыі тав. **Жураўлёў.**

У спрэчках зотаўцы, выдатнікі фабрык «Сцяг індустрыялізацыі», «Профінтэрн», імя Клары Цэткін, «Дзвіна» і інш. абавязаліся сустрэць усенароднае свята БССР — дзень уручэння ордэна Леніна новай магутнай хваляй выдатніцтва, новымі тысячамі значкістаў «ЗОТ» другой ступені.

У рабоце канферэнцыі прымалі ўдзел 1.500 чалавек.

ПЛАН ДРУГОГА КВАРТАЛА ВЫКАНАН ДАТЭРМІНОВА

10 чэрвеня Гомельскі леспрамгас датэрмінова выканаў план другога квартала. План па вывазцы будаўнічых матэрыялаў выканан на 100 проц., дроў—100 проц., па загатоўцы будаўнічых матэрыялаў па 101 проц., дроў — 187 проц.

Дырэктар леспрамгаса
ГОЛЬДЗІН.

НОВЫЯ ЯПОНСКІЯ ПАТРАБАВАННІ

Капітуляцыя нанкінскага ўрада распаліла апетыты акупантаў

ШАНХАЙ, 11 чэрвеня (БЕЛТА). Поўнае задавальненне японскіх патрабаванняў нанкінскім урадам не змякчыла астраты становішча і не аслабіла актыўнасці японскіх ваенных улад у Паўночным Кітаі.

Японскія ваенныя ўлады ў Тангу учора, згодна паведамлення газеты «Норд чайна дэйлі н'юс», ультыматыўна патрабавалі неадкладнага адводу атрада кітайскіх войск пад камандаваннем генерала Шан Чжэна. Гэты атрад толькі што прыбыў на змену часцей Юй Сюэ-чжуна. Сваё патрабаванне японцы матывуюць тым, што у гэтым раёне няма патрэбы ў вялікай колькасці кітайскіх войск.

Як паведамляе Рэйтэр, учора японскія ваенныя ўлады прад'явілі ваеннаму міністру нанкінскага ўрада Хо Ін-ціну патрабаванне аб вывадзе ўсіх часцей 51-га корпуса Юй Сюэ-чжуна на працягу 3-х дзён.

***

ТОКІО, 12 чэрвеня. (БЕЛТА). Указваючы, што ў сувязі з прыняццем японскіх патрабаванняў кітайскімі ўладамі завершан «першы перыяд» падзей у Паўночным Кітаі, усе японскія газеты падкрэсліваюць, што галоўным пытаннем «другога перыяду» з'яўляецца стварэнне **новага рэжыму ў Паўночным Кітаі.** Газеты адкрыта заяўляюць, што новы рэжым у Паўночным Кітаі можа быць толькі антынанкінскім і павінен арыентавацца на Японію.

Японская армія—піша «Асахі»—лічыць, што ў рэзультаце змены кітайскіх улад і адводу кітайскіх войск з Паўночнага Кітая апошні па сутнасці ператворыцца ў **буферную зону.**

***

ЛОНДАН, 12 чэрвеня. (БЕЛТА). На думку дыпламатычнага агляндальніка «Морнінг пост», японцы хочуць установіць пратэктарат Японіі на тэрыторыі аж да ракі Жоўтай. Паводле слоў аглядальніка, у Лондане чакаюць, што ў хуткім часе будзе пастаўлена пытанне аб перанясенні замежных пасольстваў і місій з Бэйпіна ў Нанкін. **Японія, мабыць, акупіруе таксама Унутраную Манголію.** Англійскія ўлады,—прадаўжае аглядальнік,—не лічаць, што існуе непасрэдная пагроза англійскім гандлёвым інтарэсам у Паўночным Кітаі. Аднак магчыма, што **Нанкін не будзе процідзейнічаць нават далейшай экспансіі, якая можа азначаць поўную каланізацыю ўсяго Кітая.** Гэта перспектыва выклікае значныя апасенні з пункту гледжання грандыёзных фінансавых інтарэсаў Англіі ў Кітаі.

***

ШАНХАЙ, 13 чэрвеня. (БЕЛТА). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, новы японскі ўльтыматум, прад'яўлены ў сувязі з затрыманнем кітайскімі ўладамі 4 японцаў, уключае наступныя патрабаванні: **удаленне Сун Чжэ-юаня разам з яго войскамі з правінцыі Чахар; звальненне ўсіх кітайскіх чыноўнікаў у Паўночным Кітаі і замена іх японафіламі; пісьмовы адказ кітайскага ваеннага міністра Хо Ін-ціна на японскія патрабаванні.**

Хо Ін-цін адмовіўся падпісаць які-небудзь дакумент і сёння раніцой спешна выехаў у Нанкін для даклада нанкінскаму ўраду аб апошніх падзеях у Паўночным Кітаі. Трывога ў кітайскіх колах Бэйпіна і Цяньцзіна ў сувязі з ультыматумам вырастае ў паніку. Паязды на поўдзень перапоўнены ад'язджаючымі чыноўнікамі і жыхарамі Паўночнага Кітая, якія апасаюцца вялікага абвастрэння абстаноўкі.

Японцы яшчэ больш павялічваюць трывогу насельніцтва паведамленнем аб тым, што над Бэйпінам будзе праведзена паветраная дэманстрацыя.

***

ШАНХАЙ, 13 чэрвеня. (БЕЛТА). Як паведамляе агенцтва «Сімбун рэнго», учора ў Цяньцзін прыбыла другая вялікая група японскіх войск.

ШАНХАЙ, 13 чэрвеня. (БЕЛТА). Выконваючы японскія патрабаванні, кітайскія ўлады пачалі учора адвод размешчанай у Бейпіне 25-й нанкінскай дывізіі. Пад выглядам кантролю выканання кітайскімі ўладамі японскіх патрабаванняў учора ў Цяньцзін прыляцелі з японскія самалёты, якія з паветра будуць наглядаць за адводам кітайскіх войск.

„Абараняючы СССР мы абараняем адно з

Пераможнае наступленне кітайскай Чырвонай арміі

ЛОНДАН, 12 чэрвеня. (БЕЛТА). Гонконгскі карэспандэнт газеты «Таймс» перадае паведамленні аб новых перамогах кітайскай Чырвонай арміі. Згодна паведамленняў, атрыманых у Кантоне, Чырвоная армія няўхільна і паспяхова прасоўваецца па правінцыі Сычуань. Не гледзячы на ўсе намаганні нанкінскіх войск, Чырвоная армія прайшла ад Хуйлі да Кандына (галоўны горад правінцыі Сікан, недалёка ад заходняй граніцы правінцыі Сычуань) і захапіла Кандын.

ГЕРМАНІЯ БУДУЕ МАГУТНЫ МОРСКІ ФЛОТ

ЛОНДАН, 13 чэрвеня. (БЕЛТА). Морскі аглядальнік газеты «Дэйлі тэлеграф» піша, што англа-германскае джэнтльменскае пагадненне, якое прадугледжвае 35-процантную квоту кожнай катэгорыі морскіх узбраенняў у паасобку, дасць Германіі магчымасць павялічыць танаж свайго флоту на **212 тысяч тон** дадаткова да ўжо існуючага танажу ў 187.500 тон. Па думцы аглядальніка, германская праграма будаўніцтва ваеннага флоту на аснове дасягнутага пагаднення прадугледжвае пабудову 5 лінкораў водазмяшчэннем у 22 тысячы тон кожны з 11 і 12-дзюймовымі гарматамі, 6 крэйсераў водазмяшчэннем у 8 тысяч тон з 8-дзюймовымі гарматамі, 36 знішчальнікаў у 1.000 тон кожны, 19 падводных лодак па 800 тон і 2-х авіяносцаў водазмяшчэннем у 22 тысячы тон.

Новыя германскія лінкоры,—прадаўжае аглядальнік,—будуць значна перавышаць існуючыя англійскія лінейныя караблі, за выключэннем толькі лінкора «Худ». «Гэта і іншыя прычыны, звязаныя з развіццём германскага ваенна-морскага флоту,—піша аглядальнік,—паставяць Англію перад тварам новых морскіх праблем першаступеннай важнасці».

***

ПАРЫЖ, 12 чэрвеня. (БЕЛТА). Пертынакс у газеце «Эко дэ Па-

СВЯТА ПАРАШУТЫСТАЎ У Г. ОРШЫ 12 ЧЭРВЕНЯ.
Групавы прыжок парашутыстаў Горэва, Пятрова і Чэрненка.
Фото КАПЛІНСКАГА.

ЗДАБЫЧА ТОРФУ

(Па заводах Белторфа) Здабыта ў тонах

11 чэрвеня	12 чэрвеня
4453	5964

Дзенны план за 12 чэрвеня выканан на **132,7 проц.**

Асінторф выканаў дзеннае заданне на **131 проц.**, завод **«Чырвоны сцяг»** — 97 проц., завод **імя Гея** — 179,2 проц., **імя Даўмана** — 110,2 проц., **«Дукора»** — 102 проц., **«Свабода»** — 115,2 проц., **«Лунскае»** — 118,3 проц., **«Татарка** — 187,9 проц.

Па ўсіх заводах Наркаммясцпрома дзенны план за 11 чэрвеня выканан на **110,6 проц.**

—о—

КРОС ІМЯ УСЕНАРОДНАГА СВЯТА НА ПРЫЗ „ЗВЯЗДЫ“

Пастанова бюро Менскага гарадскога камітэта ЛКСМБ і прэзідыума Менскага гарадскога савета фізкультуры

Прыдаючы выключнае палітычнае значэнне правядзенню надыходзячага...

Свята парашутыстаў

(Ад спецыяльнага карэспандэнта «Звязды»).

Плаўна ўзнімаецца самалёт. Срэбрачыся ў праменнях сонца ён набірае вышыню. Спакойна і роўна спявае матор — сэрца самалёта. Тысячы вачэй напружана сочаць за яго імклівым палётам.

Вось у крыла залунала маленькая фігурка. Яшчэ міг—і яна аддзяляецца ад машыны. Над падаючым целам рэзка разгарнуўся яркі купал парашута. Аршанскі парашутыст **т. Астрамоўскі** прызямліўся недалёка ад таго месца, з якога ён падняўся ў паветра. Гэта быў просты трэніровачны прыжок з вышыні 600 метраў.

Так пачалося 12 чэрвеня парашутнае свята, арганізаванае аршанскім аэра-клубам. Гэта быў выдатны, небывалы для працоўных Аршаншчыны дзень. 10.000 чалавек, якія сабраліся на аэрадроме, радасна адзначалі магутны рост нашай авіяцыі, неперасўзойдзенае майстэрства совецкіх пілотаў, роль Асоавіяхіма ў выхаванні валевых, бясстрашных людзей, аўладаўшых тэхнікай парашутнай справы, майстэрствам быстрай арыентыроўкі і дакладнага разліку.

Пасля тав. Астрамоўскага падняўся на другім самалёце парашутыст **Абаянц** — прадстаўнік менскага аэра-клуба. З вышыні 900 метраў ён робіць прыжок з зацяжкай на 400 метраў. Потым адначасова ўшлі з аэрадрома тры самалёты. Групавы зацяжны прыжок дасканала зрабілі таварышы: **Гораў, Пятроў** і **Чэрненка,** падняўшыся на 800 метраў, яны свабодным падзеннем прайшлі 400 метраў.

Вышэйшы клас прыжка з парашутам паказалі госці аршанскага аэра-клуба — масквічы т. т. **Чэкорын,** зрабіўшы ў Оршы свой 92 прыжок; т. **Гладкі** — 35 прыжок і былая работніца Ленінграда **Люся Саўчанка** — 38 прыжок. Тт. Чэкорын і Саўчанка за выдатныя поспехі ў аўладанні тэхнікай парашутызма ўзнагароджаны ордэнамі Чырвонай звязды. Тав. Чэкорын зрабіў цікавейшы, вельмі цяжкі прыжок — з глыбокага віражу самалёта. Яго спуск на парашуце і прызямленне выклікалі захапленне глядачоў. Тав. Гладкі расстаўся з самалётам, калі ён набраў кілометровую вышыню, і поўшляху падаў ён, не раскрываючы парашута. Прыжок з двума парашутамі зрабіла тав. Саўчанка.

Апошнім прыгнуў з парашутам начальнік авіяцыі Асоавіяхіма БССР тав. **Сераброўскі.**

Скончылася парашутнае свята. Але неўзабаве ўвага сабраўшыхся зноў прыкавана да вышыні. Вылецелі самалёты. Іх вадзіцелі паказваюць вышэйшае майстэрства пілатажа—мёртвыя петлі, палёты строем, перастраенне самалётаў у паветры.

Потым знатныя людзі прадпрыемстваў, калгасаў, МТС, былі падняты ў паветра.

Свята прайшло выключна арганізавана і радасна. Яно лішні раз паказала поўную безапаснасць совецкага парашута пры розных прыжках. Свята паказала, што парашутная справа становіцца любімым масавым спортам працоўных нашага вялікага Саюза.

ГАРТ.

—о—

ПАБУДУЕМ НОВЫЯ САМАЛЕТЫ-ГІГАНТЫ

НА БЯГУЧЫМ РАХУНКУ ДЗЯРЖБАНКА

У фонд пабудовы самалётаў-гігантаў у Беларускую кантору Дзяржбанка ўчора паступіла 103.444 рублі 82 кап.

Учора пераведзена з **Оршы** — 22.358 руб., **Горак**—8.663 руб., **Рэчыцы**—7.300 руб., **Пухавіч**—5.753 руб., **Бабруйска**—4.100 руб., **Барыса...**

Па Менску ўчора ўнеслі: завод імя Кірава—4.649 руб., арцель «Чырвоны металіст»—1.148 руб., галантарэйная фабрыка імя Фрунзе — 986 руб., кантора «Водаканал» — 779 руб., Белплодагародніна—966 руб., шпалерная фабрыка—550 руб., арцель «Пабеда»—413 руб., шавецкая арцель інвалідаў імя чалюскінцаў—...

СВЯТА ПАРАШУТЫСТАЎ Ў Г. ОРШЫ 12 ЧЭРВЕНЯ.
Люся Саўчанка — інструктар вышэйшай парашутнай школы, якая прымала ўдзел у свяце парашутыстаў.
Фото КАПЛІНСКАГА.

Паляўнічыя Менска заваявалі пяршынства

Закончыліся паляўнічыя спартыўна-стралковыя спаборніцтвы 4-х гарадоў БССР: Менска, Віцебска, Гомеля і Бабруйска. Агульнае каманднае пяршынства па стральбе з баявога дробнакалі獎бернага і паляўнічага аружжа заваявала каманда Менска.

Стральба па тарэлачках адбывалася на новым стэнду (паляўнічы цір), нядаўна пабудаваным на ўсебеларускім стадыёне. Стэнд адзін з лепшых у СССР па сваёй тэхнічнай удасканаленасці. Мятанне тарэлачак вытвараецца электрафікаванымі машынкамі.

12 чэрвеня выехалі ў Маскву на ўсесаюзныя паляўнічыя стралкова-спартыўныя спаборніцтвы 4 мацнейшых мужчынскіх каманд і адна жаночая.

—о—

Суд

„Абвал сцяны на будаўніцтве новай школы“

11 чэрвеня менская асобая сесія народнага суда па ахове працы разглядала справу начальніка будаўніцтва школы ў Грушаўскім пасёлку Гінзбурга і вытворцы работ Кеняндова (гл. карэспандэнцыю «Абвал сцяны на будаўніцтве новай...

найбольш каштоўных дасягненняў чалавецтва

Дэманстрацыя франка-совецкай дружбы

ПАРЫЖ, 12 чэрвеня. (БЕЛТА). Учора закончыліся «дні франка-совецкай дружбы». Выступіўшы з прамовай вядомы французскі фізік **Перэн** заявіў: «Узровень цывілізацыі народу вымяраецца ўзроўнем яго мастацкай творчасці і навукі. З гэтага пункту гледжання Совецкі Саюз можа ганарыцца тым, што ён ажыццявіў». Закрануўшы навукова-даследчую работу ў СССР, Перэн падкрэсліў, што ў гэтай галіне «нашы совецкія прыяцелі стаяць на аднолькавым узроўні з намі, і яны нас хутка апярэдзяць, калі мы не палепшым нашых метадаў работы».

Дюкло ад імя компартыі гаварыў аб значэнні Совецкага Саюза для забеспячэння ўсеагульнага міру.

Пісьменнік **Мальро** ахарактарызаваў дасягненні СССР у культурнай і социяльнай галіне. Толькі ў СССР, паводле яго слоў, культура даступна ўсім працоўным

Былы міністр авіяцыі **П'ер Кот** у дакладзе аб совецкай авіяцыі адзначыў, што совецкія самалёты могуць канкурыраваць з лепшымі ўзорамі самалётаў любой краіны. Ваенная авіяцыя Совецкага Саюза — заявіў П'ер Кот — самая моцная ў свеце.

З дакладам аб совецкім друку выступіў тав. **Міх. Кальцоў.**

Віцэ-старшыня радыкал - социялісцкай партыі **Жак Кайзер** заявіў: «Я глыбока пераконан, што абараняючы СССР, мы абараняем не толькі адну з найбольш высокіх надзей чалавецтва, але ўжо адно з найбольш каштоўных дасягненняў чалавецтва».

«Дні франка-совецкай дружбы» закончыліся пры бурных авацыях іх арганізатарам і спяваннем «Інтэрнацыянала». У правядзенні іх удзельнічалі арганізацыі, якія аб'ядноўваюць два з паловай мільёны членаў.

—o—

Чэхаславацкі гоншчык Турэк праехаў праз Слуцк

СЛУЦК, 13 чэрвеня. (БЕЛТА). 12 чэрвеня у 8 гадзін вечара праз Слуцк праехаў у Прагу чэхаславацкі гоншчык Турэк, які робіць на аўтамабілі «Аэро» прабег Прага — Варшава — Масква — Харкаў — Растоў — Дон — Тіфліс — Масква — Прага. Турэка суправаджае карэспандэнт чэхаславацкага тэлеграфнага агенцтва Кеніг.

Гоншчык Турэк адзначае цёплы прыём, які ён сустрэў на совецкіх дарогах. Ён астаўся задаволеным станоўішчам дарог Совецкага Саюза, у тым ліку і БССР, якія, па яго думцы, куды лепшыя, чым польскія. Турэк праехаў на сваёй машыне 9.000 клм.

ўрад афіцыяльна паведаміў зацікаўленым дзяржавам, у тым ліку і Францыі, аб англа-германскіх морскіх перагаворах, указваючы, што Германія патрабуе права на пабудову морскага флота, роўнага па танажу 35 проц. англійскага флота. Германія ўжо залажыла і рыхтуецца залажыць 2 крэйсеры па 15—20 тысяч тон кожны, 2 крэйсеры па 9 тысяч тон кожны, 16 мінаносцаў, 10 вартавых караблёў, 12 падводных лодак.

Французскі ўрад яшчэ не адказаў на англійскае паведамленне. Пертынакс указвае, што ў Англіі пачынае пераважаць думка, што дасягненне морскага пагаднення з Германіяй дазволіла-б англійскаму ўраду не цікавіцца пытаннем аб сухапутных узбраеннях Германіі.

—o—

Узрыў на ваенным заводзе ў Германіі

ПАРЫЖ, 13 чэрвеня. (БЕЛТА). Як паведамляе агенцтва Гавас з Берліна, на заводзе ўзрыўчатых матэрый у Рэйнсдорфе (каля Віттэнберга) адбыўся ўзрыў у момант, калі ў розных цэхах завода знаходзілася многа соцень рабочых. Увесь завод узарван. Апасаюцца, што ўсе рабочыя, якія знаходзіліся на заводзе, або забіты, або цяжка паранены.

ад белапалякаў і ўсенароднага свята—уручэння БССР ордэна Леніна, бюро Менскага гарадскога камітэта ЛКСМБ і прэзідыум Менскага гарадскога совета фізкультуры пастанаўляюць:

1. Правесці 24 чэрвеня масавы крос на прыз ЦО КП(б)Б газеты «Звязда», прысвечаны святкаванню 15-годдзя вызвалення БССР ад белапалякаў і дню ўручэння БССР ордэна Леніна. Устанавіць штогоднае правядзенне гэтага кроса ў дні святкавання гадавіны вызвалення БССР ад белапалякаў.

2. Для падрыхтоўкі правядзення кроса зацвердзіць штаб у складзе таварышоў: Галкоўскага — сакратар гаркома ЛКСМБ (старшыня штаба) і членаў штаба: Сакольчыка, Пестрыкава (горсовет фізкультуры), Бравермана (рэдакцыя «Звязды»), Зінькевіча (бюро фізкультуры ЦСПСБ), Гольдзберга («Дынамо»), Грыншпана (Гарана) і камендана горада Матвеева.

3. Палажэнне аб правядзенні кроса зацвердзіць.

4. Крос правесці на Менскім іпадроме імя Будзённага.

5. Абавязаць усе ведамственныя фізкультурныя арганізацыі—прафсаюзы, «Дынамо», промкааперацыя, ваенвед, пролетстуд, усе камітэты ЛКСМБ, усе фізкультурныя арганізацыі—неадкладна прыступіць да падрыхтоўкі і ўдзелу ў правадзімым кросе, арганізаваўшы па калектывах фізкультуры сістэматычную трэніроўку ўдзельнікаў кроса.

Сакратар Менгаркома ЛКСМБ ГАЛКОЎСКІ.

Адказны сакратар МГСФК САКОЛЬЧЫК.

з раёнаў: **Крычаўскага**—2.438 руб., **Капыльскага**—2.283 руб., **Чачэрскага**—2.125 руб., **Дрысенскага**—1.869 руб., **Дубровенскага**—1.045 руб., **Крупскага**—1.032 руб., **Любаньскага** — 1.959 руб., **Старадарожскага** — 1.582 руб., **Чырвонапольскага**—1.519 руб., **Ветрынскага**—1.332 руб., **Прапойскага**—1.331 руб., **Суражскага**—1.189 руб., **Капаткевіцкага**—1.325 руб.; **Полацкага**—1.700 руб., **Жыткавіцкага**—1.360 руб., **Брагінскага** — 1.900 руб., **Хапопеніцкага**—1.095 руб., **Хоцімскага**—1.010 руб., **Чавускага**—991 руб., **Старобінскага** — 807 руб., **Чырвонаслабодскага**—378 руб., **Глускага**—169 руб. і т. д.

ны транспартнік»—240 руб., жыхары жакта № 4—335 руб., Саюзпушнапрадукт—191 руб., жакт № 9—188 руб., фінансава-эканамічны тэхнікум —97 руб., цэнтральны аграгабінет —56 руб., Белторфпромсаюз—29 руб. і інш.

На 13 чэрвеня, уключна, на бягучы рахунак Дзяржбанка наступіла **942 тыс. 228 руб. 45 кап.**

***

«Праўде» Беларуская кантора Дзяржбанка ўчора пераведзена 103 тыс. рублёў. Усяго на рахунак «Праўды» ў фонд пабудовы самалётаў-гігантаў пераведзена 942 тыс. рублёў.

—o—

Рабочыя дэлегацыі ў „Звяздзе"

Рэдакцыю «Звязды» наведалі дзве дэлегацыі прадпрыемстваў сталіцы БССР — ад заводаў **імя Молатава** і **імя Кірава.**

Ад завода імя Молатава прыйшлі знатныя людзі вытворчасці—героі першай пяцігодкі—пілаточ **Аляксандр Іосіфавіч Жывіцкі** і прыёмшчык зборачнага цэха **Ісак Майсеевіч Столяр.** Яны паведамілі, што на заводзе паспяхова заканчваецца збор сродкаў на пабудову новых магутных паветраных караблёў. Увесь калектыў адрабляе ў фонд будаўніцтва самалётаў рабочы дзень. Молатаўцы пералічылі ўжо ў Дзяржбанк 4 тыс. руб., прыкладна столькі-ж завод унясе ў бліжэйшыя дні.

Ад завода імя Кірава прыйшлі таварышы: **А. В. Ермак, Е. К. Гуманаў, Е. Ф. Дубіцкі** і **І. П. Ліпніцкі.** Яны прынеслі ў рэдакцыю «Звязды» чэк на сабраныя калектывам 4.649 руб. 22 кап.

Адзначыўшы, што ўсе рабочыя, інжынерна-тэхнічныя работнікі, усе служачыя завода адпрацавалі адзін дзень на пабудову новых гігантаў-самалётаў, дэлегацыя паведаміла, што кіраўцы энергічна рыхтуюцца к усебеларускаму святу—11 ліпеня.

лы», змешчаную ў «Звяздзе» ад 1 чэрвеня).

На судзе выяўлена, што падпоркі, якія знаходзіліся на ніжніх паверхах, былі недастатковай моцнасці і, апрача таго, вынуты заўчасна. Устаноўлена таксама, што ахова будаўніцтва была нездавальняючай. Гэта дало магчымасць невыяўленаму пакуль што злачынцу вынуць з 3-га паверха падпоркі і выклікаць абвал.

Абвінавачаныя прыгавораны: Гінзбург — к тром месяцам прымусовых работ з вытрабаваннем тарыфам на адзін год; Ксяндзоў — к тром месяцам прымусовых работ.

Следства па выяўленню шкоднікаў, які выклікаў абвал сцяны, працягваецца.

—o—

ПАВЕДАМЛЕННІ

Дом партактыва даводзіць да ведама партактыва гор. Менска, што 14 чэрвеня 1935 года лекцыя тав. Посэ па гісторыі партыі не адбудзецца. Аб дні лекцыі будзе паведамлена асобна. Білеты, раздадзеныя на 14 чэрвеня—будуць сапраўдныя.

— Менгарком КП(б)Б просіць тав. Галышэўскую, Анну Іванаўну, раней працаваўшую ў соўгасе «Курганы», з'явіцца ў ГК КП(б)Б (пакой № 49), або паведаміць сваё месца работы і хатні адрас.

Просьба да ўсіх таварышоў, ведаючых аб месцы знаходжання тав. Галышэўскай А. І., паведаміць у ГК КП(б)Б (пакой № 49).

Менгарком КП(б)Б.

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

Памяшканне БДТ—1 | Гастролі маскоўскага тэатра ЛЕНСОВЕТА

Сёння, 14 чэрвеня.

„РАЗГРОМ"

Білеты ў касе тэатра з 12 да 2 і з 5 г. веч.
Пачатак у 8 гадз. 30 мін.

Кіно „Інтэрнацыянал" | Ад 10 чэрвеня **НОВАЯ ПРАГРАМА**

Памяшк. кіно „Пролетарый" | Дзенныя дзіцячыя сеансы
Мастацкі гукавы фільм **„КАЗНЬ"**
Пачатак у 1 г. дня.
Каса—ад 11 гадз. дня.

НКА БССР „УЦЭМП"

ДЗЯРЖЦЫРК

14, 15, 16, 17 і 18 чэрвеня

АТРАКЦЫЁННАЕ ВІДОВІШЧА

АПОШНІЯ ГАСТРОЛІ

БЕЛЬГІЙСКАГА АТРАКЦЫЁНА

Э Р О С (чалавек у вогненым калясе)

Развітальныя гастролі лепшых акрабатаў-прыгуноў

8—ВЕНЕДЫКТ—8

Апошнія гастролі сяцёр **СЕРБІНЫХ** (эквелібр. на провалцы) | Апошнія гастролі венгерскіх акрабатаў **ТРЫО КЛАРК**

Працяг гастролей **Анны ЮЖЫНАЙ** з групай дрэсіраваных коней

Працяг гастролей музычных эксцэнтрыкаў **4—ФЕРРОНІ—4** | Працяг гастролей **3—ГЕДАЛЬ—3**

14, 15 чэрвеня **апошнія гастролі 3—ЛЕСКАРА—3**

у новым рэпертуары і рад іншых нумароў.

Пачатак роўна ў 9 гадз. вечара. Білеты прадаюцца ў рабочай касе з 11 да 2 і з 4 да 6 г., у касе цырка—з 12 да 2 і з 6 г. веч.

Гукавы кіно-тэатр „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА" — *Ад 14 чэрвеня*

НОВЫ МАСТАЦКІ ФІЛЬМ

ЖАНІЦЬБА ЯНА КНУККЕ

У праграме экстраны выпуск „НОВОСТИ ДНЯ"—
„Прыезд чэхаславацкага міністра п. БЕНЕША ў СССР"

Штодзенна 4 сеансы)—(Пачатак у 6, 7-30, 9-15 і 11 гадзін.
Каса—ад 11 гадз.

Гукавы кіно-тэатр „ПРОЛЕТАРЫЙ" — СЁННЯ НОВЫ ЗАМЕЖНЫ ФІЛЬМ

ЗАКОН ПОЎНАЧЫ

У галоўных ролях ЧАРЛЬЗ РЭЙ і ДОРЭС ЛІ.

У ПРАГРАМЕ гукавы кіно-журнал.

Пачатак сеансаў—6, 7-45, 9-20, 11 г.
Каса ад 1 гадзіны дня.

КІНО „СПАРТАК" — з 13 чэрвеня выдатны мастацкі фільм

У ГОРАД УВАХОДЗІЦЬ НЕЛЬГА

Драма ў 6 частках

У праграме кіно-хроніка.

Штодзенна 4 сеансы.
Каса з 4 гадзін.

АДКРЫТА ПАДПІСКА на 2 паўгоддзе 1935 г.

„РАДИОФРОНТ"

двухтыднёвы журнал—орган Усесаюзнага камітэта садзейнічання радыёфікацыі і развіццю радыёаматарства пры ЦК ВЛКСМ. „РАДИОФРОНТ" масавы грамадска-палітычны і навукова-папулярны журнал па пытаннях радыёаматарства і рад ёсправы ў СССР.

ПАДПІСНАЯ ЦАНА: 12 мес. 12 руб., 6 мес.— 6 р., 3 мес.— 3 р.

„СОВЕТСКОЕ ФОТО"

Штомесячны журнал—орган Союзфото. „СОВЕТСКОЕ ФОТО"—політычна-творчы і навукова-тэхнічны журнал, асвятляючы ўсе важнейшыя пытанні совецкай фотаграфіі і фотарэпартажа ў СССР і за мяжой.

ПАДПІСНАЯ ЦАНА: 12 мес.—15 р., 6 мес.—7 р. 50 к., 3 мес.—3 р. 75 к.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА: Москва, 6, Страстной бульвар, 11, Журнальна-газетным аб'яднаннем, яго інструктарамі і ўпаўнаважанымі, усюды поштай і аддзяленнямі Саюздруку.

ЖУРНАЛЬНА-ГАЗЕТНАЕ АБ'ЯДНАННЕ.

Адзінокаму патрэбен ПАКОЙ.

Пажадана ў цэнтры. Аплата па згодзе. Званіць па тэл. 24-471 з 5 да 7 гадз. веч.

ГОМЕЛЬСКІ ЗООТЭХНІЧНЫ ТЭХНІКУМ

абвяшчае набор студэнтаў

на першы курс у колькасці 60 чал., на другі курс—20 чал.

У тэхнікум прымаюцца працоўныя і іх дзеці ва ўзросце ад 16 да 30 гадоў з падрыхтоўкай: на першы курс у аб'ёме сямігодкі, на другі курс у аб'ёме дзевяцігодкі.

Тэхнікум рыхтуе зоатэхнікаў сярэдняй кваліфікацыі для работы ў социялістычнай сельскай гаспадарцы ў якасці памочніка старшага аграномa-зоатэхніка. Тэрмін навучання 3 з паловай гады.

Студэнты забяспечваюцца стыпендыяй на першым курсе ад 60 да 70 руб. па паспяховасці, і інтэрнатам (койкай, матрацам). Есць сталовая. Да заявы патрэбна прыкласці абавязкова ў арыгіналах наступныя дакументы: аб узросце (метрыку), аб социяльным паходжанні, асвеце, аб адносінах да вайсковай павіннасці і аб здароўі. Дакументы пасылаць па адрасу: **Гомель, соўгас Брылёў, зоатэхнікуму.** Іспыты па грамадазнаўству, матэматыцы, фізіцы і хіміі адбудуцца з **15 па 20 жніўня г.г.**

Пачатак заняткаў з 1 верасня.

ДЫРЭКЦЫЯ.

Беларуская школа ФЗВ **„БУДВУЧ"** Белпромбудтрэста ў г. Менску

абвяшчае набор

вучняў у наступныя цэхі:

1. **штукатурны;** 2. **паркетна-цеслярскі** з 6 месячным тэрмінам навучання.

3. **вадаправодна-атапленчы**—з тэрмінам навучання—1 год.

Узрост ад 15 да 19 гадоў, Асвета за 5—6—7 класаў сямігодкі.

Вучні забяспечваюцца стыпендыяй ад 45 да 75 р. у месяц, інтэрнатам і сталовай.

Для паступлення неабходна прадставіць наступныя дакументы: даведку аб социяльным становішчы, здароўі, асвеце і метрыку.

Дакументы падаць да 25 чэрвеня 1935 г. па адрасу: г. Менск, Пуцейская вул., № 8

Дырэкцыя.

Галоўдартрансу БССР

патрабуюцца

галоўныя і старшыя БУХГАЛТАРЫ для работы ў учдорах.

Звярачацца: Дом урада, пакой № 639, да галоўнага бухгалтара Казлова.

Адрас рэдакцыі і выдавецтва: Менск, Совецкая, 63, Тэлефоны: прыём тэлефонаграм—21-351, адказны рэдактар—21-352, нам. рэдактара — 25-188, адказны сакратар—21-350; аддзелы: партыйны, культурны—21-353, сельскагаспадарчы — 21-356, прамысловы, совецка-гандлёвы, масавых кампаній і мясцовай інфармацыі—21-354, пісем рабочых і калгаснікаў і работы з рабсельнорамі—21-355, замежнай інфармацыі — 25-189, мастацкі—23-955, выпускаючы—21-357; 357; заг. выдавецтва — 21-358, прыём аб'яў — 21-360, бухгалтэрыя—21-885.

Уп. Галоўлітбела № К—1129.

Тыраж 92.935 экз.

Менск, друкарня «Звязды».